ԺԱ. ՏԱՐԻ 3099 — 6 ՅՈՒՆԻՍ 1894 — 14 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1311 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալատիա, Կ. Պոլիս

درعلیه ده غلطه ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դահեկան արժէք	150
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան Քսան Ֆր.	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թուղթի վրայ Մասնաւոր տպագիր Տարեկան Օմ. Ոսկի	2
Գաւառաց բդիտարի Տարեկան Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ստացած ճամարները կամ այլ գրութիւնները չեն յետ դրուիր

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

ՇԱԲԱԹՕՒԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Աբեւելք իր ուրբաթ աւուր հեռագրական բաժնին մէջ ծանոյց արդէն թէ նորանոր յաւելումներ եղած են Անգլիոյ Պանքային ոսկւոյ մթերքին վրայ։ կը բաւէ ուրեմն մեր կողմանէ աւելցնել թէ այժմ այդ գումարան ոսկւոյ քանակութիւնը 37 միլիոնը անցած է և բաղդատմամբ նախորդ տարւոյն՝ տասը միլիոն ոսկիի աճումը մը ցոյց կուտայ։ Պանքային պաշտօնական սակը այժմ 2 %է, մինչ անցեալ տարի այս ատեն նոյն սակը 3 %էր։ Առեւտրական ընտիր թղթերը անցեալ տարի այս պահուս 1½—1¾ %էր կը գեղչուէին, մինչ այս տարի, մանաւանդ անցեալ շաբթու, նորանոր անկումներ կրած ըլլալով, կրնան մինչեւ իսկ 1 11/16 %ով գեղչուիլ։ Սկիվտիայէն ու Ամերիկայէ տակաւին ոսկի քանակութեամբ ոսկի պիտի բերուի և յայտնի չէ թէ այս նոր առաքումները ե՞րբ պիտի վերջ գտնեն և իրենց տեւողութիւնը մինչեւ ո՞ւր պիտի իջնցնէ դրամագրդի արդէն այնքան անկեալ սակերը։

Ամերիկեան հրապարակին վրայ գործերը շատ կայուն վիճակ մը ունին և սեղանաւորական ակնկալ մէջ կարծիք կը չրլի թէ առեւտրական մօտալուտ տագնապ մը անխուսափելի է։ Այժմ առաւել քան երբեք, մտահոգութեամբ կը դիտուի ոսկւոյ վիթխարի քանակութեանց Ամերիկայէ Անգլիա փոխադրուիլը։

Անշարժութիւնը գրեթէ ընդհանուր է ամեն երկիրներու պետական և առեւտրական արժեթղթերու մասին։

Սեղանաւորական լատենեակ ակումբներու կարծիքին նայելով, իտալիոյ երնական կացութեան ապագան բաւական մտահոգութիւն կը պատճառէ եւրոպական նախարարին հրաժարմանը, իբաց արգի անտուգութեան միջոցին Պորսայի վիճակը աւելի քան երբեք անորոշ, և գործառնութիւնք սահմանափակ ու տարտամ են։ կը կարծուի թէ քաղաքական արդի հանգամանքները յառաջիկայն մէջ պիտի անդամալուծեն Իտալիոյ սեղանաւորական հրապարակը։

Սպանիոյ պատակն արժեթղթերը անցեալ շաբթու վրայ դրած էին որովհետեւ շաբաթական պիտուէնէն հայտնիներու առաւելութիւն մը ցոյց կուտար։ Բայց ըստ ոմանց, այս առաւելութենէն պէտք չէ խօսուիլ, զի 1894—95 տարւոյ եւնտայցոյցին մէջ արդի հասոյթէն մեծագոյն առաւելութիւն մը ենթադրուած ըլլալով հանդերձ, տակաւին 24½ միլիոնէ աւելի բաց մը կ'երեւար, զոր կառավարութիւնը գոցել կը մտադրէր տուրքերու յաւելմամբ։ Թողունք այս բաները, բայց նոյն իսկ ենթադրուած հասոյթը իր ամբողջութեամբը գանձել տարակուսելի կը թուի, սա դիւաւոր պատճառաւ որ հասութի դիմաւոր աղբիւրներէն մին մաքսային եկամուտը լինելով, վերջերս Սպանիոյ ընդունած մաքսապաշտպան դրութիւնը մեծապէս պիտի նուազեցնէ մաքսային հասոյթները։

Սպանիա նոր փոխառութիւն մը ընելու համար պիտի կրնար իր յոյսը դնել Բարիզի պորսային վրայ, եթէ սակայն կառավարութիւնը հաճէր քաջալերել Սպանիոյ հիւսիսային երկաթուղեայ ընկերութիւնները որոց հնարիւ Ֆրանսա ուղղակի և արագ հաղորդակցութեան մէջ կը մտնէ Սպանիոյ հետ, բայց Ֆրանսայի սեղանաւորդ դասը կը կարծէ թէ Սպանիոյ կառավարութիւնը պէտք եղած քաջալերութիւնը կը զլանայ այս մասին, որով անոնք ալ շատ տրամադիր չեն թուիր գրկարաց ընդունիլ սպանիական նոր փոխառութիւն մը։

Ֆրանսայի սեղանաւորական վիճակը այս պահուս լաւագոյն չէ։ Հրապարակը արդէն այն ատենն անշարժութեան մէջ հասած է որ, նախարարական փոփոխումնք այժմ անհետեւակ կ'անցնին Պորսայի տեսակէտով։ Բարիզեան սակարանի տնօրէնք ապագայ գործունէութենէ մը այն ատենն անյոյս են որ այժմէն կը պատրաստուին իրենց ամբարանոցները քաջուիլ և ընութեան հանգիստը վայելել։ Առ այժմ գործ ըլլալով, Սելանիկի Երկաթուղեայ 119,254 պարտատոմսերը կան, որոնք հրապարակ կը հանուին, յետ որոյ Բէնտի Ֆոնսիէ հրապարակ պիտի նետէ իր արժեթղթերը և այս վերջինը արժանապէս պիտի փակէ սեղանաւորական շրջանը, ինչպէս որ Բարիզի մեծ ձիարշաւը պիտի գայ փակել աշխարհիկ զուարճութեանց եղանակը։ Յետոյ ընդհանուր դադար մը, որու յաջորդելիք գործունէութեան թուականը ոչ ոք յանձն կ'առնէ, կամ աւելի ճիշդը՝ կարող է այժմէն որոշել։

Գերմանիոյ համար դժբաղդաբար այսչափն ալ չպիտի կրնանք հաւաստել։ Ինչ որ քանի մը շաբաթ առաջ կը դրէինք Պէրլինի Պորսային նկատմամբ՝ տարբեր բան մը չունինք այսօր աւելցնելիք։ խեղճ մարդիկը «ձեռն ի ծնօտի» նստած են և յառաջիկայի մասին եւս յոյսեր տածելէ շատ հեռու են։

Անգլիոյ մասին արդէն քանիցս գրած ենք և ամէն ոք գիտէ սոյն երկրին այժմու դրամական կացութիւնն։ ստուգիւ Անգլիա ուրիշ երկիրներու վրայ մեծակա առաւելութիւն մը ունի զոր կը պարտի միայն ու միմիայն Ծայրագոյն Արեւելքին։ Զնչէ՞ Զինու, Ճաբոնի և մանաւանդ Հնդկաստանի առեւտուրն Անգլիոյ հետ, և այս վերջնոյն դրամական թէ առեւտրական կացութիւնը նոյն իսկ աւելի յուսահատեցուցիչ պիտի ըլլայ քան միւս երկիրներունը։ Եւ եթէ այս պահուս քիչ ու շատ շարժում կը նշմարուի դրամագրդի հրապարակին վրայ՝ պետական և առեւտրական արժէ. ղթերն յաջողակութիւն ցոյց չեն տար։ Եւ ուշադրաւ պէտք է համարենք սա պարագան թէ մինչ ուրիշ տարիներ ճարտարական բազմաթիւ ընկերութիւնք նորանոր արժեթղթեր հրապարակ կը նետէին, այս պահուս այդպիսիներու թիւը կարի սահմանափակուած է, զի հրապարակի ընդհանուր անշարժութեան միջոցին նոյն իսկ ձեռներէց Անգլիա չի համարձակիր այսպիսի յանդուգն փորձեր ընել։

Անգլիոյ համար եթէ պղտիկ գոհունակութեան առիթ մը կը ներկայանայ այս պահուս՝ այն ալ Հնդիկ ղեծի հետզհետէ լաւագոյն հանգամանք մը ստանալն և արծաթին մինչեւ 28½ բէնայի բարձրանալն է։ ինչ որ բաւական նոր զարկ մը տուած է գոյներու վիճակին, և այն ամեն արտաքուութիւնք որոնք Հնդկաստանի հաշոյն կը բնացուին՝ սկսած են ընդարձակ հանմատութիւններ առնել։ Եւ սակայն այս մասնակի յաջողութիւնն իսկ ըստ ոմանց շատ վստահելի չէ, և համայն Եւրոպոյ ու Ամերիկայի մէջ տիրող տնտեսական և սեղանաւորական անշարժութեան համար լուրջ մտքեր աւելի հիմնական և տեւական պայմաններ անհրաժեշտ կը համարին։

ՊՐՕՖԷՐ

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Մեր աշխատակից Մ. Կ. Շաբնազար էֆ. «Արեւելքի» անցեալ չորեքշաբթի օրուան թուոյն մէջ յօդուած մը հրատարակած էր Ալպէր Սրմի վիպին վրայ, որուն նիւթն էր աղջկանց ամուսնութեան խնդիրը։

Այդ յօդուածին առթիւ, նամակ մը ստացած ենք օրիորդէ մը որ քանի մը տեսութիւններ կը պարզէ Պորսոյ հայ աղջկանց ամուսնութեան պարմանութիւնոց վրայ եւ դրամագրդի խնդիրը կը յուզէ։ Աւարտիկ այդ նամակը։

Աբէ-Էլէի մէջ ձեր հրատարակած Ամուսնութիւն Աղջիկները վերնագրով օգտաշատ յօդուածով կը յուզէք աղջկանց ապագայի խնդիրը։ Շատ իրաւացի կը գտնեմ որ Ֆրանսացի ընտանիքները յուզուած են Ալպէր Սրմի վէպը կարդալով։ Խնդիրը ոչ նուազ կարեւորութիւն ունի մեզ համար, ինչպէս որ յիշած էք։ Եւ ըստ իս, մեզ համար աւելի կենսական կարեւորութիւն ունի։ զի մեր մէջ եւրոպական գաղափարները ու սովորոյթները երբ մուտ գտնեն, աւելի իրենց յուսի կողմերովը է որ մեր վրայ կազդեն։ Դրամագրդի խնդիրը, օրինակի համար։ Եւրոպոյ մէջ, իրաւ է թէ ունեւոր աղջիկները երբ ամուսնանալու ըլլան, դրամագրդ մը կը բերեն իրենց նոր ընտանեկան յարկին, սակայն այդ գումարը երբէք ամուսնոյն ձեռքը չը տրուիր։ այլ միայն կնոջը կը պատկանի որ ուզածին պէս յետոյ կրնայ գործածել։ Իսկ մեր մէջը ի՞նչ տեղի կունենայ։ Այսը ճիշդ հակառակը։ Ամուսնացող երիտասարդը կը պահանջէ որ իրեն սաչափ դրամ տրուի, եթէ ոչ՝ չամուսնանար։ Պէտք է ձեռք անցընէ հնչուն դրամը, պէտք է որ ինք գործածէ զայն իր գուցածին պէս առանց կնոջը խորհրդին։ Դրամ բերող աղջիկը իրաւունք չունի միջամտելու, կը բաւէ որ տակը ու իր անձը յանձնից անձանօթ երիտասարդին։ ալ բաղդին գործն է եթէ երեկուան անծանօթ վեսան ազէկ ըլլայ, առած սակիկն յարգ, գինանայ ու զայն չահագործէ։ Եթէ ոչ, հակառակ պարագային, վա՛յ աղջկանը, վա՛յ դրամին։ Տեսէք տարբերութիւնը։

Ամենայն դիւրութեամբ կրնանք ասել թէ մեր մէջ ամուսնութիւնը ինքնին աւելի դիւրաւարակ է։ Ինչպէս ապրի պատուով, ա՞ւր է դարմանը ասոնց։ Ցանցանքը մի՞ն է միթէ, եթէ երիտասարդներն անպատճառ դրամ կը պահանջեն ամուսնանալու համար։ Ես՝ իմ բոլոր ճանչցած ու չճանչցած ազգիկներուս կողմանէ կը խնդրեմ որ ըսէք մեզ թէ ինչ ընել պէտք ենք մեր ապագան պատրաստելու, բարելաւելու համար։ Ի՞նչ ընելու է որ մենք ալ չուկայ չկենանք հայրենիս ճարելու, անտիր չը մնալու ապառնալոր ապրիլ կարենալու համար։ Շիտակը արցունք աչքէս կուգայ երբ կը խորհիմ ապագային վրայ։ Եւ շատ կը վախնամ որ ինչ գարման որ ապաչարկեք, պիտի ստիպուինք ուշ կամ կանուխ ինչպէս ձեր յոյսուածին վերջաբանին մէջ ըսած էիք, գործ փնտռելէ, զրամ վաստակել օրպէս զի այդ միջոցաւ եթէ փեսայ մը ձեռք ձգելու կարող չըլլանք, գոնէ հանգիստ ապրելու միջոցներ ապահովինք։ Ուստի ես պիտի առաջարկեմ, բոլոր ասոնց որ ներկային մէջ եթէ չեն կրնար վստահիլ իրենց դրամական օժիտին վրայ (ուրիշ յատկութիւն՝ գեղեցկութիւն, ուսումնք օգուտ չունին) թող հիմակուընէ դիմումնուն ճարը տեսնեն, և աշխատելով դրամ դիզելու միջոցները փնտռեն։

ՍՈՒՐԲԻԿ Զ.

Սամսիա, 2 յունիս 1894

ԼԵՌՆԱԲՆԱԿ ՀՐԵԱՅՔ

Եւրոպան Սահմանն բաժնող Կովկասեան լեռնաշղթան, թէև շատ անգամներ խուզարկուած ըլլայ, դեռ անակնկալներ կը պահէ այցելուներու։ Այսպէս, երբ յանուգեն ուղեւոր մը, Բրոֆէսսոր Հան, լեռնաշղթային բարձունքները կը խուզարկէր, որուն ստորոտը, պատառուած կողին վրայ, կ'ապրին այլազան ազգեր, յանկարծ հրաբեաներու մեծ ցեղի մը մէջտեղ գտաւ ինքզինքը։

Այս ցեղը մինչեւ ցարդ ճանչցուած չէր։ Զկան պատմական գրութիւններ որք ճշդեն թէ այս հրեայները ե՞րբ գացած են Կովկասեան գաւառը, բայց հաւանական է որ քրիստոնէութեան առաջին դարերուն բազմաթիւ հրեայք կը գտնուէին հոն։ Այսօր կ'բնակին Տաղստանի բարձր սարահարթներուն վրայ, ուր Դաքուի և Էլիզաւէտգրոյի գաւառներուն մէջ, հաստատած են իրենց գիւղամբերը՝ ամենէն անձուկ կիրճերուն խորը և լեռան ամենէն սեպաձեւ գագաթներուն վրայ։ Երեսուն հազար կը համրուին գրեթէ։ Իրենց նախնին սովորոյթներուն համաձայն կ'ապրին։ Երբայեբէի քանի մը տարիները պահած է իրենց լեզուն, որ կը պատկանի իրանեան լեզուներու ճիւղին։

Երկրագործներ են որք, թեթեւսան ու սրամիտ, հրաշալի կերպով կը հերկեն ու կը մշակեն իրենց հողերը, դորս սատիկ կը սիրեն։ Կը մշակեն ցորեն, բրինձ, ծբխաստ, արքատուկ, պտղատու ծառեր և տունկեր։ Իրենց գինիները պատուական են և իրենց տարոնը (Գէղէլ պոյա) պարսիկ ներկարարներու համար աշխարհի մէջ յաւագոյն տեսակն է։ Ցոյժ ճարտար անասնաբոյծներ ալ են, որոց ուղտերը, գոմէշներն և մանաւանդ ձիերն համաւաւոր են։ Հանդէպ այս կորովի երիրագործներուն, մարդ կը հականայ թէ արշա՞վ կը սիրեն Եւրոպայոյ հակարբերականներն որք կը յայտարարեն թէ հրեաներն անձեռնհաս են դաշտային աշխատութիւններու։ Այս լեռնականներուն անծանօթ են ճոխութիւնն ալ թշուառութիւնն ալ։ Ամենէն հարաստները քսան հազար ռուբլիէն աւելի չունին, և ամենէն ազքատը տուն և հող ունի։

Իրենց բերանացի աւանդութեան համեմատ, իրենք ուղղակի կը սերին այն Իսրայելացիներէն որք Պաղեստինէն հեռացան՝ առաջին տաճարին քանդումէն առաջ։

Լեռնարնակ հրեաները կրկնոտ աչք, լայն ճակատ ունին, բարձրահասակ են և բարեձեւ, և իրենց վայելուչ երեւոյթը բնաւ չի նմանիր եւրոպական քաղաքները բնակող հրեաներուն։ Կիները նրբահասակ են, ճապաւէ, կանդնագեղ, մեծաչուք, սեւ մազերով, փոքր բերնով։ իրենց գոյնն անվայել ճերմակ է և դէմքերնին սիրուն, հաւկիթաձեւ։

Առտնին ու կրօնական կեանքն այս ժողովուրդին հիմնուած է պարզունի վրայ, այսինքն նախնիներու սովորոյթն ու բերանացի աւանդութիւնը։ Եւ պարզունի կը պատուիրէ սիրել իր գրացին ու անոր զաւակներն համաչափ ամենէն մեծ ազգականներու, խնամել զանոնք և օգնել անոնց երբ աղքատանան։

Այս լեռնականներուն համար այս պատուէրը զուր բան մը չէ։ Օրինակներ կրնան ապացուցանել։ Ամեն գիւղերու մէջ, Ատուռածային պաշտամունքէն եաք, երիտասարդներն ու աղջիկները, փոքրոնները կը պարտին, տուներ տուն կ'երթան և սինակակա կը դառնան, իրենց կոչումներն ու պնակները լիառատ նուէրներով բեռնաւորուած։ Ասոնք աղքատներուն, կամ մանաւանդ հիւանդներուն համար են, վասն զի լեռնաբնակ հրեաներու մէջ մուրացկան չկայ։ Բայց մինակ իրենց դրացիներուն նկատմամբ չէ որ մարդասէր ու առատաձեռն կը վարուին. իրենց համար ասպնջականութիւնը նուիրական պարտք մըն է զոր ի գործ կը դնեն սքանչելի անշահախնդրութեամբ մը։

Իրենց դուռը զարնող օտարականը, ինչ ազգէ, ինչ կրօնքէ կուզէ ըլլայ, սիրելաբար կ'ընդունուի։ և, յա՛լապէս սքանչելի բան մը, հիւրընկալ տան սեմն անցնելուն պէս, անոր մէջ գտնուած ամենէն թանկագին բաներն իրեն կը պատկանին։ Տեսնուած է որ այս հրեաներ ոչ միայն ծառայած են իրենց հիւրին, խնամած են զայն ու կազդուրած, այլ և անոր հետ բաժնած են իրենց հաւատ ինչքը, և նոյն իսկ իրենց կեանքը զոհած են զայն փրկելու համար։

Իրենց տուները, որք քարաշէն են, պատշգամաձեւ տանիքով, ամենքն ալ միեւնոյն ձեւով շինուած են. երեք մասի բաժնուած գետնայարկ։ Ամենէն մեծ սենեակը, ուր շարունակ մարդ կ'ըլլայ, բաբեկամի, օտարականի վերապահուած է։ Այս սենեակին մէջ, որուն պատերը զարդարուած են գեղեցիկ քանդակներով, կը դրուին ինչ որ կայ ամենէն չքեղ ու փառաւոր։ մայրի փայտէ պահարանը՝ բարձր ու ճոխ քանդակներով. կարմիր պղինձէ մեծ քսխտինը (Խըզրէ), հին զէնքեր, ճենապակիէ գեղեցիկ անօթներ՝ թարմ ծաղիկներով միշտ զարդարուն։ Երկրորդ խուցը կը պատկանի տան տիրոջը։ Թէև առջինէն նուազ գեղազարդ, դարձեալ վայելչօրէն կահուած է. բայց երրորդ բաժինը, այսինքն կիներունը, աղւոր չէ տակաւ և միշտ լեցուն է տեսակ տեսակ գործիքներով։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔԻ» (19)

ԺԻԼ ՄԱՌԻ

ՏԺԳՈՅՆ ԱՂՋԻԿԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԽԵՆԴԷ

Քանի մը օր առաջ, — դիւրին էր թըւական որոշել քննելով գտնուած նիւթերուն ցուցակը — իրիկուան ժամը 6.28ի կառախումբէն երիտասարդ մը իջած էր որ կէտ առ կէտ կը նմանէր այդ լուսանկարին։ Այն պահուն երբ ուղեւորը ոտքը գետին կը դնէր, երկրորդ կարգի վագոնէ մը իջնելով, պաշտօնեան կ'անցնէր. նշմարեց որ ցանցին մէջ պայուսակ մը մը մնացած էր։

—Պարոն, պարոն, գոչեց։

Մարդն ետին չդարձաւ։ Շուտով կը քալէր, տոմսակը ձեռքը, դուռն ուղղուելով։ Պաշտօնեան պահ մը վարանեցաւ։ Բոլորովին ապահով չէր որ ուղեւորն այդ վագոնէն իջած ըլլար, և միւս կողմէ, այդ վագոնը պարապ էր, և հետեւապէս տեղեկութիւն առնելն անկարելի։

—Պարոն, գոչեց նորէն, պայուսակնիդ կը մոռնաք։

Վագոնը մնաւ, առաւ պայուսակը և սկսաւ մարդուն ետիէն վազել։ Սա անյայտ եղած էր։

Այն ատեն, պաշտօնեան առանց ժամանակ կորսնցնելու, գնաց կայարանապետին յանձնեց մոռցուած առարկան, եղելութիւնը պատմելով։

—Պայուսակն անշուշտ իրեն չէր պատկաներ, ըսաւ կայարանապետը։ Կարելի է մոռցուած էր Մանտի և Լը Մոնտաթիէի միջակայ կայարաններէն մէկը իջնող ուղեւորի մը կողմէ։ Պիտի պահանջուի...

Եւ կայարանին մէջ ալ չէր խօսուած անոր վրայ։

Բոլոր այս պարագաները գործակալին միտքն եկան, երբ հարցաքննիչ դատաւորը քննութիւնն սկսաւ։

Պ. տը Մոնթէկլոն կանչած էր զայն։ Հազիւ քսանհինգ տարու սրամիտ երիտասարդ մըն էր Ժեռօտիէ անուն, որուն վրայ նպաստաւոր կերպով կը խօսէր կայարանապետը։

Ցիչեալ դէպքը պատմեց դատաւորին։

—Եթէ տեսնեք կը ճանչնա՞ք զինքը, հարցուց դատաւորը։

—Հաստատ չեմ գիտեր, պարոն, ըսաւ Ժիռօտիէ։ Թերեւս կը սխալիմ։ Բայց ապահով եղէք որ կ'ա՞ֆ մը չեմ ըներ... եթէ ամենափոքր տարակոյս ունենամ, պիտի ըսեմ...

—Նախ և առաջ կուզեմ որ պայուսակը բերեք ինծի։

—Երթամ առնեմ։

—Այո, եւ ժամը երկուքին դարձէք։

Ժամը երկուքին, Ժիռօտիէ նորէն դատական պաշտօնատունը կը գտնուէր։ Պ. տը Մոնթէկլոն չապասցուց զայն։ Պաշտօնեան ներս մտաւ։ Պայուսակը ձեռքն էր։

Սև կաշիէ էր, երկու փոկերով և երկու օղակներով, և մէջտեղը ինքնաշարժ փականք մը որուն վրայ կը բաւէր կոխել զայն բանալու համար։ Այս փականքը բանալիով ալ կրնար գոցուիլ։

—Դիտե՞ք ինչ կը պարունակէ, հարցուց դատաւորը։

—Ոչ, պարոն, բաւ Ժիռօտիէ։ Իմ գործս չէ այդ. բայց կայարանապետը մէջը գտնուած նիւթերուն ցանկը շինած ըլլալու է։

—Այդ նիւթերը առնուած չե՞ն։

—Ոչ։ կուզէ՞ք որ բանամ։

—Բացէք։

Ժիռօտիէ սահեցուց օղակները, կոխեց փականքին կոճակին վրայ, պայուսակին երկու կողմերը բացուեցան, և քակեց փոկերը։

—Ինչ բան կար և Պ. տը Մոնթէկլոն չվոթեցաւ։ պահ մը յուսացեր էր որ, եթէ պայուսակն իր բանտարկեալին պատկանէր, նշան մը կը գտնուէր հոն ուսկից իմանար Գեռնարին ով ըլլալը, ուսկից գալը, և այլն։

Կտաւէ երկու շապիկներ. մութ կապոյտ փողկապ մը Լավալիէռ. գլխու երկու խոզանակներ. արգուզարդի նիւթեր. Պ սկզբնատառով թաշկինակներ, որք կը նմանէին երիտասարդին զրպանէն եկած թաշկինակին՝ բանկոն մը, բանկոնակ մը, տափատ մը, Ֆրանսական պատրաստութիւն, Ֆրանսական կերպաս, առանց դերձակի անուան՝ ոչ բանկոնին օձիքին վրայ, ոչ տափատին կոճակներուն վրայ։

Եւ ամենն այս էր։

Ոչ գիրք, ոչ թուղթ, ոչ ծանօթատետր, ոչինչ։

Պ. տը Մոնթէկլոն Ժիռօտիէի դարձաւ։

—Հոս բերել պիտի տամ Գեռնարը։ Եւ քանի մը հարցումներ պիտի ուղղեմ իրեն։ Այս միջոցին դուք ժամանակ ունիք զինքը քննելու։

Եւ զանգակը զարկաւ։

Ոստիկանները բերին բանտարկեալը։

Սա տարտամ ակնարկ մը նետեց Ժիռօտիէի վրայ, բայց իր ակնարկը հանդիպած ըլլալով գետինը ցրուած պայուսակին, չկրցաւ սարսուռ մը զսպել։

Դատաւորը նշմարեց և ըսաւ.

—Այս պայուսակը ձերն է, անանկ չէ՞։

Գեռնար վարանեցաւ։ Խորհիլ կը թըւեր. հաւանօրէն կը մտածէր թէ անոր մէջ չկա՞ր բան մը որ մատնէր զինքը, որ նշան մը ըլլար, որ երեւան հանէր իր անունը։

Եւ անշուշտ բան մը չիկար, վասն զի,

—Արդարեւ, պարոն, իմս է, ըսաւ Զեմ ուրանար։

—Վագոնին մէջ մոռցար։

—Այո։

—Կամա՞ւ կորսնցուցիք թէ անզգուշութեամբ։

—Անզգուշութեա՞մբ։ Ի՞նչ նպատակով կամաւ կորսնցուցնէի։ Ես հարաւոտ չեմ։

—Արդարութեան ջանքերն ի դերեւ հանելու նպատակով։

—Կառախումբէն իջած ատենս չէի կրնար գիտնալ որ շատ չանցած, յաջորդ օրը, մէկ, ինչպէ՞ս ապրի պատուով, ա՞ւր է դարմանը ասոնց։ Ցանցանքը մի՞ն է միթէ, եթէ երիտասարդներն անպատճառ դրամ կը պահանջեն ամուսնանալու համար։ Ես՝ իմ բոլոր ճանչցած ու չճանչցած ազգիկներուս կողմանէ կը խնդրեմ որ ըսէք մեզ թէ ինչ ընել պէտք ենք մեր ապագան պատրաստելու, բարելաւելու համար։ Ի՞նչ ընելու է որ մենք ալ չուկայ չկենանք հայրենիս ճարելու, անտիր չը մնալու ապառնալոր ապրիլ կարենալու համար։ Շիտակը արցունք աչքէս կուգայ երբ կը խորհիմ ապագային վրայ։ Եւ շատ կը վախնամ որ ինչ գարման որ ապաչարկեք, պիտի ստիպուինք ուշ կամ կանուխ ինչպէս ձեր յոյսուածին վերջաբանին մէջ ըսած էիք, գործ փնտռելէ, զրամ վաստակել օրպէս զի այդ միջոցաւ եթէ փեսայ մը ձեռք ձգելու կարող չըլլանք, գոնէ հանգիստ ապրելու միջոցներ ապահովինք։ Ուստի ես պիտի առաջարկեմ, բոլոր ասոնց որ ներկային մէջ եթէ չեն կրնար վստահիլ իրենց դրամական օժիտին վրայ (ուրիշ յատկութիւն՝ գեղեցկութիւն, ուսումնք օգուտ չունին) թող հիմակուընէ դիմումնուն ճարը տեսնեն, և աշխատելով դրամ դիզելու միջոցները փնտռեն։

ՍՈՒՐԲԻԿ Զ.

Սամսիա, 2 յունիս 1894

ԼԵՌՆԱԲՆԱԿ ՀՐԵԱՅՔ

Եւրոպան Սահմանն բաժնող Կովկասեան լեռնաշղթան, թէև շատ անգամներ խուզարկուած ըլլայ, դեռ անակնկալներ կը պահէ այցելուներու։ Այսպէս, երբ յանուգեն ուղեւոր մը, Բրոֆէսսոր Հան, լեռնաշղթային բարձունքները կը խուզարկէր, որուն ստորոտը, պատառուած կողին վրայ, կ'ապրին այլազան ազգեր, յանկարծ հրեաներու մեծ ցեղի մը մէջտեղ գտաւ ինքզինքը։

Այս ցեղը մինչեւ ցարդ ճանչցուած չէր։ Զկան պատմական գրութիւններ որք ճշդեն թէ այս հրեայները ե՞րբ գացած են Կովկասեան գաւառը, բայց հաւանական է որ քրիստոնէութեան առաջին դարերուն բազմաթիւ հրեայք կը գտնուէին հոն։ Այսօր կ'բնակին Տաղստանի բարձր սարահարթներուն վրայ, ուրՊաքուի և Էլիզաւէտգրոյի գաւառներուն մէջ, հաստատած են իրենց գիւղամբերը՝ ամենէն անձուկ կիրճերուն խորը և լեռան ամենէն սեպաձեւ գագաթներուն վրայ։ Երեսուն հազար կը համրուին գրեթէ։ Իրենց նախնին սովորոյթներուն համաձայն կ'ապրին։ Երբայեբէի քանի մը տարիները պահած է իրենց լեզուն, որ կը պատկանի իրանեան լեզուներու ճիւղին։

Երկրագործներ են որք, թեթեւսան ու սրամիտ, հրաշալի կերպով կը հերկեն ու կը մշակեն իրենց հողերը, դորս սատիկ կը սիրեն։ Կը մշակեն ցորեն, բրինձ, ծբխաստ, արքատուկ, պտղատու ծառեր և տունկեր։ Իրենց գինիները պատուական են և իրենց տարոնը (Գէղէլ պոյա) պարսիկ ներկարարներու համար աշխարհի մէջ յաւագոյն տեսակն է։ Ցոյժ ճարտար անասնաբոյծներ ալ են, որոց ուղտերը, գոմէշներն և մանաւանդ ձիերն համաւաւոր են։ Հանդէպ այս կորովի երիրագործներուն, մարդ կը հականայ թէ արշա՞վ կը սիրեն Եւրոպայոյ հակարբերականներն որք կը յայտարարեն թէ հրեաներն անձեռնհաս են դաշտային աշխատութիւններու։ Այս լեռնականներուն անծանօթ են ճոխութիւնն ալ թշուառութիւնն ալ։ Ամենէն հարաստները քսան հազար ռուբլիէն աւելի չունին, և ամենէն ազքատը տուն և հող ունի։

Իրենց բերանացի աւանդութեան համեմատ, իրենք ուղղակի կը սերին այն Իսրայելացիներէն որք Պաղեստինէն հեռացան՝ առաջին տաճարին քանդումէն առաջ։

Լեռնարնակ հրեաները կրկնոտ աչք, լայն ճակատ ունին, բարձրահասակ են և բարեձեւ, և իրենց վայելուչ երեւոյթը բնաւ չի նմանիր եւրոպական քաղաքները բնակող հրեաներուն։ Կիները նրբահասակ են, ճապաւէ, կանդնագեղ, մեծաչուք, սեւ մազերով, փոքր բերնով. իրենց գոյնն անվայել ճերմակ է և դէմքերնին սիրուն, հաւկիթաձեւ։

Առտնին ու կրօնական կեանքն այս ժողովուրդին հիմնուած է պարզունի վրայ, այսինքն նախնիներու սովորոյթն ու բերանացի աւանդութիւնը։ Եւ պարզունի կը պատուիրէ սիրել իր գրացին ու անոր զաւակներն համաչափ ամենէն մեծ ազգականներու, խնամել զանոնք և օգնել անոնց երբ աղքատանան։

Այս լեռնականներուն համար այս պատուէրը զուր բան մը չէ։ Օրինակներ կրնան ապացուցանել։ Ամեն գիւղերու մէջ, Ատուռածային պաշտամունքէն եաք, երիտասարդներն ու աղջիկները, փոքրոնները կը պտտին, տուներ տուն կ'երթան և սինակակա կը դառնան, իրենց կոչումներն ու պնակները լիառատ նուէրներով բեռնաւորուած։ Ասոնք աղքատներուն, կամ մանաւանդ հիւանդներուն համար են, վասն զի լեռնաբնակ հրեաներու մէջ մուրացկան չկայ։ Բայց միմակ իրենց դրացիներուն նկատմամբ չէ որ մարդասէր ու առատաձեռն կը վարուին. իրենց համար ասպնջականութիւնը նուիրական պարտք մըն է զոր ի գործ կը դնեն սքանչելի անշահախնդրութեամբ մը։

Իրենց դուռը զարնող օտարականը, ինչ ազգէ, ինչ կրօնքէ կուզէ ըլլայ, սիրելաբար կ'ընդունուի։ և, յա՛լապէս սքանչելի բան մը, հիւրընկալ տան սեմն անցնելուն պէս, անոր մէջ գտնուած ամենէն թանկագին բաներն իրեն կը պատկանին։ Տեսնուած է որ այս հրեաներ ոչ միայն ծառայած են իրենց հիւրին, խնամած են զայն ու կազդուրած, այլ և անոր հետ բաժնած են իրենց հաւատ ինչքը, և նոյն իսկ իրենց կեանքը զոհած են զայն փրկելու համար։

Իրենց տուները, որք քարաշէն են, պատշգամաձեւ տանիքով, ամենքն ալ միեւնոյն ձեւով շինուած են. երեք մասի բաժնուած գետնայարկ։ Ամենէն մեծ սենեակը, ուր շարունակ մարդ կ'ըլլայ, բաբեկամի, օտարականի վերապահուած է։ Այս սենեակին մէջ, որուն պատերը զարդարուած են գեղեցիկ քանդակներով, կը դրուին ինչ որ կայ ամենէն չքեղ ու փառաւոր։ մայրի փայտէ պահարանը՝ բարձր ու ճոխ քանդակներով. կարմիր պղինձէ մեծ քսխտինը (Խըզրէ), հին զէնքեր, ճենապակիէ գեղեցիկ անօթներ՝ թարմ ծաղիկներով միշտ զարդարուն։ Երկրորդ խուցը կը պատկանի տան տիրոջը։ Թէև առջինէն նուազ գեղազարդ, դարձեալ վայելչօրէն կահուած է. բայց երրորդ բաժինը, այսինքն կիներունը, աղւոր չէ տակաւ և միշտ լեցուն է տեսակ տեսակ գործիքներով։

Գուցէ վտանգ մը կ'ընդունիմարէր։ Գուցէ կը վախնար։ Ինքզինքին եկաւ սակայն և յարեց.

—Այդ պայուսակն իմս չէ... մինակ գոյքերն իմս են... պայուսակը փոխ առած եմ...

—Ո՞սկից։

—Բարեկամէ մը։

—Որ անշուշտ յատկապէս գնած է զայն, վասնզի նոր է... յայտնի է որ չէ գործածուած...

Գեռնար չպատասխանեց։

Պ. տը Մոնթէկլոն զուարթ կ'երեւար։ Աչքերն հաճոյքով կը շողային։

Գեռնարը բանտ զրկեց, ճամբեց Ժիռօտիէն՝ շնորհակալ ըլլալէ եաք, ու չմնաց իր յատակագիծը։

Քանի մը օր ետքը կը հասնէին Փարիզէ զրկուած առաջին տեղեկութիւնները։

Ոստիկանական վերատեսչութեան կողմէ քննութիւն մը կատարուած էր. պայուսակը զրկուած էր այս քննութիւնն ստանձնող գործակալներուն։

Արդարեւ Օբեռա ծառուղիին վաճառատունէ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 6/18 ՅՈՒՆԻՍ, 1894

Տեսական հարցեր

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ՆՈՐ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

Թուրքիոյ գանձային վարկին բարւոքման հետ, սեղանաւորական գործերն ալ, վերջին տարիներս, նոր ոգեւորութիւն մը կը ստանան մեր հրապարակին վրայ։ Օսմանեան արժեթուղթք ամէն կարգի կը բարձրանան հեզգհետէ, զի յարգ կը դտնեն Եւրոպիոյ մէջ։ Այս ալ բնական է, քանի որ տրուած երաշխաւորութիւնն հաստատուն է, և թղթեալ հասոյթք ամբողջ ամէ կ'ուճի ու չենն նուազիր։ Այս նպաստաւոր կացութեան բնական բերմամբ, մեր հրապարակին վրայ եւս կը բաղձանան գործառնութիւնք օսմանեան արժեթղթոց մասին։ Եւ յեսոյ, օսմանեան նոր թղթեր հրապարակ կ'ելնեն, որոյ վրայ նոր տարբեառ կը հաստատուի։ Օրինակի համար, քանի մը տարի առաջ, որու մարքն կ'անցնէր թէ այսքան գործ պիտի ըլլար Ղալաթիոյ Սակարանին մէջ Ռէժիի կամ Օսմ. Ապահովագրական Ընկերութեան անուամբ հանուած թղթերու վրայ։

Եւրոպական հրապարակաց հետ վաճառականութիւնն եւս շատ ճիւղաւորուած է վերջին տարիներս, և մանաւանդ գերմանական հրապարակաց հետ յարաբերութիւնք շատցած են, առանց գաղրած ըլլալու յարաբերութիւնք անգլիական և ֆրանսական հրապարակաց հետ, որոյ հետ մեր վաճառականաց հաղորդակցութիւնք աւելի հին են։

Սեղանաւորական և առեւտրական այս կրկին շարժումներ յաղուրդ կը մնանեն նաեւ ամենօրեայ լրագրութեան մէջ։ Օրագիրն, իր օգտակարութեան չափն աւելցնելու համար, նաեւ այս սեղանաւորական և առեւտրական պահանջներու գոհացում տալ պէտք է աշխատի։ Մեր մասին դդացած եմ այս պէտք, և ինչպէս ժամանակէ մ'ի վեր մանաւոր ուշադրութեամբ կը հետեւինք Առեւտրական շարժման, մեր շաբաթ աւուր թուով ընթերցողք տեսան Սակարանի նոր յուցակ մը, որ կարգաւորեալ ձեւով մը ամէն օր պիտի պարունակէ մինչեւ ցարդ արուածէն աւելի մանրամասն տեղեկութիւն սեղանաւորական և առեւտրական նիւթերու վրայ։

Վաճառական դասն այս ցուցակի մէջ պիտի դտնէ հրապարակին ամէնէն իրազեկ աղբիւրներէն քաղուած ամէնէն մանրամասն և ճիշդ տեղեկութիւնները փոխանակագրայ (քամբիյալ) գներուն վրայ։ Մեք կուտանք տեղական գիները թէ Լոնտոնի, թէ Փարիզի, թէ Վիեննայի և թէ Պերլինի վրայ։ Կուտանք նաեւ Փարիզի մէջ չեքի գինը Լոնտոնի վրայ, Վիեննայի մէջ փոխանակագրայ գինը թէ Լոնտոնի և թէ Փարիզի վրայ, Լոնտոնի մէջ փոխանակութեան ընթացքը Փարիզի վրայ, և վերջապէս, Պերլինի մէջ փոխանակութեան ընթացքը թէ Լոնտոնի և թէ Փարիզի վրայ,—նշանակելով թէ ո՞րն է երեք ամսուան, ո՞րն է երկամսեայ, թէ ո՞ւր ութ օրուան (ֆանրա) կը տրուի, ո՞ւր չեքով գործ կ'ելլայ, և թէ ո՞ւր «ի տեսա» են փոխանակագիրք և ոչ պայմանաժամով։

Արժեթղթոց վրայ գործ ընողները պիտի գտնեն Ղալաթիոյ Սակարանին մէջ առուծախի առարկայ եղած ամէն թղթոց գիները Ղալաթիոյ Սակարանի բաժնին մէջ։ Պիտի տեսնուի թէ ամէնէն շատ գործառնութիւնք Դ. Սէրիի Բոնտոյիտէին, Բուսիլիի Երկաթուղիին և Ռէժիի բաժնեթուղթին վրայ կը լան, ուստի և այս թղթոց վրայ Սակարանի թէ փակման և թէ բացման գիները կը նշանակուին։ Մեւս թուղթերն ալ որք կան նոյն ցուցակին մէջ, կ'առնուին ու կը տրուին, ուստի գին մը նշանակուած է անոնց դիմաց։ Իսկ այն թուղթեր որոց անունը կայ բայց գիմացը գին չկայ, հոս ստուտուրի առարկայ չեն ըլլար այնքան, ինչպէս են Բրիսրիդէ և Մաքսային պարտամուղթերն, որք առաւելապէս Եւրոպիոյ մէջ կը գտնուին, Բրիտրիդէ (Առաջնութիւն) անունն այն պարագայէ ծագում առած ըլլալով որ Հանրային Պարտուց հատոյթէն ամէնէն առաջ այս թղթերու բաժինը կը տրուի, և Մաքսային անուան բացատրութիւնն ալ այն ըլլալով որ այս պարտքին տոկոսաց և գլխոնաի վճարումը մաքսային հասոյթով ապահովուած է։ Այս թղթոց ինչպէս և ամէն թղթոց որոց գիմացը բաց թողուած է Ղալաթիոյ բաժնին մէջ, գիները պիտի գտնուին Եւրոպական Սակարանաց մէջ, այն հրապարակի մէջ ուր ամէնէն աւելի գործ կ'ելլայ անոնց վրայ։ Օրինակի համար Անատոլուի Երկաթուղիին գերմանական ընկերութեան մը ձեռամբ շինուած ըլլալով, անոր պարտամուղթոց գինը պէտք է փնտռել Պերլինի Սակարանի ցուցակին մէջ։ Օսմ. Ա. Սէրիի արժեթուղթ գրեթէ ամբողջովին Անգլիացւոց ձեռքը դտնուելով, անոր գինը Լոնտոնի Սակարանի ցուցակին մէջ կարելի է դտնել իսկ Բուսիլիի Երկաթուղիի գինն աւելորդ է փնտռել Լոնտոնի Սակարանին մէջ, որովհետեւ Անգլիացիք սկզբամբ հակառակ են պարգեւաւոր փոխառութեանց, և այս պարգեւաւոր փոխառութեան պարտամուղթք մնած չեն Լոնտոնի Սակարանն։ Ընդհակառակն, Փարիզի, Վիեննայի և Պերլինի հրապարակաց վրայ ամէն ժամանակ աւելի գործ կ'ելլայ Բուսիլիի պարտամուղթոց վրայ։

Հոս փակագիծ մը բանալ, ըսելու համար թէ մեր Բաքենբոռ-ղի ըսելով կ'իմանանք Աէսկո կամ Հիսաբ, Պաղպոռեռ-ղի ըսելով Օպլիկատոն կամ Թահվիլաթ, և Սրքենբոռ-ղի բառը կը գործածենք ընդհանուր իմաստով և առանձինն ալ պետական Ֆոնդերու իմաստով։ Որովհետեւ Անգլիացիք իրենց պետական արժեթղթին Consols կ'ըսեն և Ֆրանսացիք Rente, այս բառերն իրենց Սակարանաց մէջ կը պահենք, ինչպէս և մեր պետական արժեթղթոց տրուած Քոնսոլիտ յատուկ անունը։

Պիտի գիտուի նաեւ որ մեք հոդ տարած ենք այնպիսի ցուցակ մը կազմելու յորում մէկ ակնարկով երեւի թէ թուրքիոյ համար քիչ շատ կարեւորութիւն ունեցող ո՛ և է թղթի ո՛ր թղթականին հանուած է, (*) սկզբնական կամ անուանական դրամագրիւը քանի՞ ոսկի կամ ֆրանք էր, իւրաքանչիւր թղթի քանի՞ եղած է անուանական և հիմա քանի՞ ոսկի կամ ֆրանք կ'արժէ իրօք, և ինչ է տոկոսն, եթէ մեայնն և միջնական ահ տուող թղթի մ'է։ Ուրիշ բան է եթէ Ընկերութեան մը բաժնեթուղթն ըլլայ, որոյ շահը տարուէ տարի կը զանազանի։ Այս ընկերական թղթոց մասին, ցոյց արուած է թէ անուանական գնէն օ՞րչափ բան արդեամբ վճարուած է, և օ՞րչափ բան անվճար կը մնայ դեռ։ Օրինակի համար, Օսմ. Կայս. Պանքայի բաժնեթղթոց գնոյն կէսը միայն վճարուած է, իսկ Թրամվէյի ընկերութեան բաժնեթուղթն ըլլալով 20 օսմ. ոսկի, ութ ոսկին վճարուած է, իսկ 500 ֆր. նոյ պարտամուղթն ամբողջ վճարուած է։

Անոնք որ օսմ. թղթոց վրայ փոխանակ պարզօրէն կանխիկ առուտուր՝ պայմանաժամով (= ՚ՎՀ) շահագիտական գործողութիւններ կը կատարեն, կամ կատարողաց կը շահագրգռին, Մէլոնց (կամ պ՚ՎՀ) խորագրին տակ պիտի գտնեն օրուան գիները մէկ օրուան, ութ օրուան և մէկ ամսուան պայմանաժամի գործառնութեանց թէ Քոնսոլիտէի և թէ Երկաթուղիի վրայ, նաեւ Ռըբոլի կամ Տէբորի և Կանխիկի (*) գիներն, որոց ամենք օրէ օր կը փոխուին, և ուրիշներ ՚ՎՀ-ՎՀ ի ՚ՎՀ-ՎՀ։ Թերեւս ուրիշ յօդուածով մը այս ֆրանսերէնով ու թուրքերէնով խառն խորհրդաւոր բառերն ու թուանշանները բացատրենք յօդուտ անոնց որք այնքան տեղեակ չեն Սակարանի լեզուին ու գործերուն։ Բայց առ այժմ վստահ եմ թէ անոնք որ ուղղակի կամ անուղղակի շահ ունին այսպիսի գործառնութեանց մէջ, պիտի գնահատեն իրենց հետաքրքրութեան գոհացում տալու համար եկած չանքը։

Կը յուսանք նաեւ որ նոյն իսկ մասնագիտաց համար օգտակար կրնայ ըլլալ ամէն երեքշաբթի մը հրատարակած «ՕՏԱՐ ՍԵՂՄՆԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ» խորագրով ցուցակն, որ քաղուած է միշտ նախորդ ուրբաթ առաւ (միայն չորս օր առաջուան) Թ-ոյշի սեղանաւորական յօդուածէն, և կը պարունակէ դրամագրիչի և տոկոսի տակին ամէն հրապարակաց վրայ, փոխանակութեան գիներն ամէն կողմ, և զանազան կարեւոր պարագայից բացատրութիւն մը կ'ընէ նախորդ տարուան հետ։

(*). — Օսմ. պարտուց չորս Սերիները կազմող փոխառութիւնը աւելի հին են, բայց որովհետեւ վերջին կարգադրութիւնն 1881 ին եղած է, այն թուականը կը դնենք։

(**)։—Դիտուած է անշուշտ որ Փարիզ զրկուած Օսմ. Քոնսոլիտէի գիներուն մէջ Բ. և Գ. Սերիներուն առջեւ Կանխիկ (ֆոնդրան) նշանակեալ է։ Այս կը ցուցնէ թէ ի Փարիզ Ա. Սերիի վրայ գործ չըլլար շատ, իսկ մեւս երկու Սերիներուն վրայ միայն կանխիկ գրամով առուծախ կ'ըլլայ, և շահագրգռութիւնն հոն այ որպէս հոս, կեդրոնացած է Դ. Սերիին վրայ։

ՕՐՈՒԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կը հաստատուի թէ ֆրանսական կառավարութիւնը մէկ միլիոն ֆր.ի նոր փոխառութիւն մը պիտի հանէ, եւրոմացոյցի բացերէն մնացեալ երեքուն պարաբը կարգադրելու և ներկայ եւրոմացոյցն եւս հաւասարակշռելու համար։ Վերջերս հանուած փոխառութեանց արտակարգ յաջողութիւնը քաջալերութիւն կուտայ։ Փարիզ քաղաքը Ֆրանսայի մէջ 2 ½ % տոկոսով փոխառութեանց սկզբնաւորում ըրած ըլլալով, պետական նոր փոխառութեան եւս տոկոսն աւելի պիտի չըլլայ։

* * *

Թէպէտ եգիպտական հարկով երաշխաւորեալ 1854ի և 1871ի օսմ. փոխառութեանց փոխարէնն Անգլիոյ մէջ տեղի կ'ունենայ, բայց Ֆրանսայի մէջ եւս յաջողութիւն կը գտնէ։ Օսմ. նոր արժեթուղթը Փարիզի հրապարակին վրայ 100ին 4 պարգեւ կ'ընդունի։ Սէլանիկ-Պ. Ոսոյ երկաթուղւոյ ընկերութեան հանելիք նոր պարտամուղթերն եւս կ'կրեւի թէ լաւ ընդունելութիւն պիտի գտնեն ի Փարիզ։ Օսմ. Պանքան և Պանք տը Փարի կը հովանաւորեն այս նոր փոխառութիւն։

—Սելանիկ-Մանաստիրի երկաթուղւոյն շինութիւնը վերջացած ըլլալով, այս շինութիւնը կատարելու համար կազմեալ Ֆրանսական ընկերութիւնն իւր լուծման և հաշուոց կարգադրման ձեռնարկեց։ Ի ժողով հրաւիրելով բաժնետէրերը։

—Փարիզ շաբաթ աւուր թուով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Սելանիկ-Պ. Ոսոյ երկաթուղւոյ ընկերութեան կողմէ հանուելիք 190,000 հատ նոր պարտամուղթերուն 128,000 ն արդէն տարարգրուած են։

* * *

Թ-ոյմ իւր անցեալ հինգշաբթի տեղադնուորական յօդուածով կ'ըսէ թէ անոր. քոնսոլիտէին 101 ½ էն 100 ⅝ի իջաւ և ուրիշ առաջնակարգ թղթոց վրայ եւս տեղի ունեցած անկումը կամ թուլութիւնը վերագրելի է Բանկոյի պատճառաւ Ֆրանսայի և Անգլիոյ միջեւ ծագած խնդրոյն և Մարոքի դէպքերուն, որք քաղաքական հանդարտ կացութեան մէջ աւելի կամ նուազ չփոթութիւն մուծած են։ Մարոքի խնդրոյն պատճառաւ մանաւորապէս վնասուած արժեթուղթն է սպանիականն։ Օսմ. արժեթուղթք եւս տկարացած են վերջերս շատ ծախուելուն պատճառաւ. զի շահադէպք ոմանք փոփաքած են Օսմ. Թղթոց բարձրացումէն իրենց ըրած շահերը գրպանել ժամ առաջ։

* * *

Նոյն թերթ կ'ըսէ թէ «ցորենի հրապարակաց վրայ վերջերս տիրած ծայրայեղ տկարութիւնն ու գնոց անկումը վերապրելի է Քոբենհակի Սիստէպէ և Հվալսէ տան կողմէ բանադատեալ երեքիս մեծագոյն ցորենի ծախուելուն։ Այս տան գործառնութիւնք հսկայական էին։ և Համբուրկի մէկ տուն միայն 40,000 անգլ. ոսկի առնելիք ունէր, և նոյն պատճառաւ Լոնտոնի քանի մը տուներ եւս վնասուած են։ Վերոյիշեալ վաճառականներէն եռք, անոնք որ ցորենի մեծ քանակութիւններ ի ձեռին ունէին, հաճութեամբ տեսան երկու չիլինի բարձրացում մը ցորենի մէջ։ Բրէնհակի լրագիրը կ'ըսէն թէ այս խստութեան հետեւանքը պիտի ըլլայ Դանիացւոց և Գերմանաց միջեւ զգացումները նոր էն պաղեցնել և գերմանացման գործն աւելի եւս դժուարացնել։ Դանիացի դերասանք իրենց խաղը ներկայացուցին սահմանագլխին մօտ Դանիական քաղաքի մը մէջ, և Շլեզվիկ-Հոլշդայնէ շատեր եկան ներկայ գտնուեցան։ Գերման իշխանութիւնք կ'առարկեն թէ իրենց նպատակն էր առաջն առնուլ հակագերման ցոյցերու։

ԲԱՂԱԲԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՍԻԱՄ. — Ֆրա Եոդսիամցի պաշտօնական, որ ֆրանսացի պաշտօնական մը պանծած ըլլալու ամբաստանութեան ներքեւ էր, Ֆրանսացիներէ և Սիամցիներէ խառն դատարանէն դատապարտեցաւ 20 տարուց բանտարկութեան ի Պանկքոք, ընդհակոդութեամբ ֆրանսական դեսպանատան։

ԴԱՆԻԱԿԱՆ. մամուլն այս օրերս կծու յօդուածներ կը գրէ գերման իշխանութեանց ընդդէմ առթիւ, որք արտաքսած են Բրուսիոյ անցած դանիական դաւառներուն մէջ դանիերէն լեզուաւ շաբաթ մը ներկայացումներ տալու համար Հատէրսլէպէն գացող դանիացի դերասանաց խումբը։ Գերման իշխանութեանց ջանքն է Շլեզվիկ-Հոլշդայնի դանիացի ժողովրդեան գերմանացումը, մինչ դանիական խմբի մը ներկայացումները նոր գրգիռ մը պիտի ըլլան դանիական լեզուի մնալման։ Բրէնհակի լրագիրը կ'ըսէն թէ այս խստութեան հետեւանքը պիտի ըլլայ Դանիացւոց և Գերմանաց միջեւ զգացումները նոր էն պաղեցնել և գերմանացման գործն աւելի եւս դժուարացնել։ Դանիացի դերասանք իրենց խաղը ներկայացուցին սահմանագլխին մօտ Դանիական քաղաքի մը մէջ, և Շլեզվիկ-Հոլշդայնէ շատեր եկան ներկայ գտնուեցան։ Գերման իշխանութիւնք կ'առարկեն թէ իրենց նպատակն էր առաջն առնուլ հակագերման ցոյցերու։

Ի ԲԱՆԱՄՍ. մեծ հրդեհ մը տեղի ունեցաւ, և երեք միլիոն տալարի վնաս պատճառեց։ Բայց հռչակաւոր դժբախտ ջրանցին վերաբերեալ գոյքերն այս աղէտէն ազատել կարելի եղաւ։

ԱՖՐԻԿԷի գերմանական ստացուածոց պահապան զօրքերն աւելցնելու համար, ի մօտոյ զօրախումբ մ'եւս պիտի մեկնի Համբուրկէ։

ԿԱԹՈԼԻԿ եպիսկոպոսներուն Ռուսիոյ կառավարութեան կողմէ արգիլուած էր Հռոմ երթալ։ Ըստ վերջին կարգադրութեանց, այս արգելք վերցած է։

ՔԱՐվԻՆի (Սիկիլիա) հանքին մէջ պատահած աղէտի ոգեւոր մեր շաբաթ աւուր թուով ծանուցեր էինք։ Նոր հեռագիր մը կ'ըսէ թէ անկարելի է առայժմ դիակները դուրս հանել, զի հանքը կրակ առած է։ Ընդ ամենայն 14 դիակ միայն կրնան հանել կարելի եղած է, և ուրիշներն ազատելու աշխատողներէն տասն անձինք եւս կորած են։ Յայտնի դարաբ հինգ պայթում տեղի ունեցած է հանքին մէջ։

Պ. ՖՐԻՍԲԻ իւր վարչութիւնը թեթեւապէս վերակազմելէ ետքն երեսփ. Ժողովոյ ներկայացած և անյուսալի յայտնութիւն մ'ունեցած էր։ Այս առթիւ թագաւորն և գահաժառանգը վարչապետն բնակարանն այցելով, իրենց խնդակցութիւնն անձամբ յայտնեցին, և խուռն բազմութիւն մը համակրանաց ցոյցեր ըրաւ առ Պ. Ֆրիսբի։

ՊԱՊն այս օրերս հրատարակելիք շրջաբերականին մէջ պիտի կրնէ եղեր արեւելեան և արեւմտեան եկեղեցիներու միացման ծանօթ առաջարկը, բացատրելով թէ Պապութիւնն ոչ յունական, ոչ լատինական պէտք է ըլլայ, այլ ընդհանրական։ Պապը միւս եկեղեցիներուն կը խոստանայ եղեր առջի դարերու եկեղեցական-քրիստոնէական մնամաւոր դիրքն ու դրութիւնն, և կը մերժէ այն կարծիք թէ միւս եկեղեցիք պէտք է ձուլուին լատին եկեղեցւոյ մէջ։ — Անգլիոյ կրօնական թերթեր կ'ըսեն թէ այս միութեան առաջարկին կրկնուելուն շարժառիթն այն է որ եպիսկոպոսական եկեղեցին ժամանակէ մ'ի վեր փորձեր կ'ընէ ոչ-պապական եկեղեցիներու հետ միացման, բայց ոչ թէ ամենքը մէկ եկեղեցի ընելու համար, այլ պարզապէս զիրար իբրեւ քրիստոնէական ուղղափառ եկեղեցի ճանչելու հիման վրայ։

ԿՆՈՋԱԿԱՆ Եէն-ղը-ռեն ծայրայեղ դէպք մը տեղի ունեցաւ այս օրերս Հնդկաստանի մէջ, Թիքարի գաւառին Բէմա գիւղին մէջ։ Տուն մը յորում 11 կիներ կային, կրակ առաւ։ կանանց մին, նոր կարգուած հարս մը, չուզելով օտարականներու աչքին երեւիլ, յայտարարեց թէ տունէն դուրս պիտի չելնէ։ Միւս կիներն ալ որոշեցին իւր քով մնալ։ Մինչեւ որ օգնութիւն հասաւ, ամենքն ալ այրեցան աւելի կամ նուազ։ Եօթն արդէն մեռած են և միւսներուն ալ աղէկնալն յուսալի չէ։

ՎԻԵՆՆԱՅի քաղաքական հրաւէր կարդաց Ժողովրդեան հանդանակութիւն բանալու ի նպաստ այն խղճալեաց որք աւելի կամ նուազ ծանրապէս վնասուած են վերջերս տեղի ունեցած բուռն փոթորիկէն։ Ոչ միայն շատ մը մարդիկ վիրաւորուած են և դարմանի տակ են այժմ, այլ և սոսկ նիւթական վնասք քանի մը միլիոն ֆիորինի կը հանին։

ՎԻԲԴՈՐԻԱ ԹԱԳՈՒՀԻՈՑՆ թոռ և Կալլէսի իշխանին միակ մնչ զաւակ Եորքի դքսին կինն այս օրերս իւր անդրանիկը պիտի նուիրէ արքայական գերդաստանին։ Այս առթիւ, իւր քնակարան հեռագրական հաղորդակցութեան մէջ դրուեցաւ ներքին գործոց պաշտօնատան հետ, որպէս զի ժամանակին տեղեկութիւն ունենան կառավարական իշխանութիւնք, որք, ըստ անգ. օրինի, պէտք է ներկայ ըլլան այնպիսի անձի մը ծննդեան որ դահաժառանգ ըլլալու կոչուած է ժամանակին ընթացքովը։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՀԻՍԱՆԴԱՆՈՑի ՄԸ ՄԷՋ տեղի ունեցաւ ահռելի դէպքն անցեալ օր պատմեր էինք։ Հիւանդապահ Ռըսիւօ, որուն անհոգութեան պատճառաւ խեղճ ջլախտաւորն այրած էր պանէային մէջ, վեց ամիս բանտարկութեան դատապարտեցաւ պատժական դատարանէն։ Ոչ թէ հինգ վայրկեան, այլ գրեթէ մէկ ժամ բացակայ մնացեր է, ջլախտաւորը լոգարանին մէջ դնելէն և այրելու ատաղձան տաք ջուրը բաց թողնելէն ետք։

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԼ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՓՈՒՆՋ

ՄԱԼԿԱՔԱՂ ԱՇԽԱՐՀԻԿ ԼԵԶՈՒԻ

ԱՐԶԱՆԻ ԵՒ ՈՍԱՆԱՒՈՐ

(ՓՈՒՆՋ ՀՈՒԱՔԱԾՈՅԼԷ վերջը զրաւածների

Գին 6 դահեկան.—Բոլոր զրավաճառաց քով

1079 5—8

ՍԻԿԱՌԻ ԸՆՏԻՐ ԹՈՒՂԹ

Մեկնաբանութիւն Ազգ. Ս. Փ. Հիւանդանոցի

Հոդաբարձութիւնն հրապարակ հանեց ի նպաստ Ազգ. Հիւանդանոցի, սիկառի ընտիր թուղթեր, որոցմէ տարեկոյս չկայ բնաւ որ ամենէն զժուարահաճ ծխողներն իսկ գոհ պիտի լինին, իրենց զանազան ճաշակներուն համար։ Նոյնպէս վերցուած է առողջապահական շրջան։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ խեդիվը հեռագրաւ շնորհակալութիւն և երախտագիտութիւն յայտնած էր Վեհ. Սուլթանի այն շնորհաց համար, որով բարեհաճած էր արհեստական շքագրաշներ ղրկել արուեստը Համար Ալէքսանդրիոյ արուեստանոցէն տեղացի ցուցադիրներուն։ Այդ հեռագիր մասուցուած է Վեհ. Սուլթանին որ բարեհաճած է իր բարձր գոհունակութիւնը յայտնել։ Կայս. այդ բարձր գոհունակութիւն հրամանաւ Ն. Վեհափառութեան հաղորդուած է Բարձր. Ապպաս փաշայի։

Ա Զ Դ

ԼՐԱՏՈՒ և ԸՆԿ. ժամագործարանին կեդրոնատեղին Շօ-ռը-Ֆոն (Զուիցերիա). քառասուն տարիէ իվեր այնքան նպաստաւորապէս ծանօթ, որուն ժամացոյցներն Արեւելքի մէջ այնքան գնահատուած են ամենուրեք, փոխադրուած է վաճառատուն

Օրոսմի Պաք և Ընկերութիւն

Էօմէր էֆէնտի խան ի Պոլիս

Ամէն տեսակի հարուստ մթերք. շուտափոյթ կատարում ամէն յանձնարարութեանց։ 1081 5—26

ՅԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 16 Յունիս.— Երեսփ. Ժողովոյ մէջ, Սըր Էտուարտ Կրէյ յայտարարեց թէ Տէրութիւնը Մարոքի գործերուն վրայ կարծեաց փոխանակութիւն մ'ընելով փափաք յայտնած են միարանութեամբ շարժելու ի պահպանութիւն արդի կացութեան, ցորչափ կը վերաբերի եւրոպական շահերու։ Նոր վեհապետը ճանչելու մասին որոշում տուած չեն տակաւին Տէրութիւնք։

ՓԵՂԵՐՍԲՈՒՐԳ.—Երկաթուղեաց սակերու բարեփոխման խնդրով զբաղեալ յանձնախմբին մէջ, ելեւմտական նախարարն յայտարարեց թէ չի հավանակիր տրմեաց փոխադրման սակերուն զիջման, եթէ այս կողմէ Գանձուն կրելիք վնասէն աւելի շահ կարենան ընել վաճառականութիւնն և երկրագործութիւնը։

ԱԶԳԱՔԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

ԱԶԳ. ԿԵԴՐ. ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԻՆՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ 1894—1895

Ազգ. Կեդր. Վարժարանի Իններորդ Տարեշրջանը պիտի սկսի յառաջիկայ սեպ. 1էն։ Աշակերտի փափագողներ կրնան վարժարան ներկայանալ իրենց ծնողաց կամ պաշտպանին հետ, յառաջիկայ ՅՈՒՆԻՍ 1էն ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՕԳՈՍՏՈՍ 22, ամեն օր մինչեւ կէս օր, և անուններն արձանագրել տալով հոն։ տեղեկութիւն ստանալ մտից ձեւակերպութեանց ու քննութեանց մասին։

Հիմնական Կանոնագրով որոշեալ մտից քննութեան առարկաներն են։

ԿՐՕՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Հին եւ Նոր Կտակարանի պատմութիւն։

ՀԱՅԵՐԷՆ.— Աշխարհաբար շարադրութիւն մը եւ զրաբարէ աշխարհաբար ու աշխարհաբարէ զրաբար թարգմանութիւն մը։ Դարձեալ Բիւրականութիւնը պէտք է ուսումնասիրուի։

ՕՍՄԱՆԵՐԷՆ.— Ուղղագրութիւն «ֆրա», ընթերցում եւ Օսմանեանէն Հայերէն ու Հայերէնէն Օսմանեան պարզ թարգմանութիւն մը։

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ.— Ուղղագրութիւն եւ Ֆրանսերէնէն Հայերէն ու Հայերէնէն Ֆրանսերէն պարզ թարգմանութիւն մը։ Հանատոտ բերականութիւն մը պէտք է ուսումնասիրուի։

ԹՈՒՐԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Ամբողջ Քուրդ Զորս զործոյու թեան վերաբերեալ խնդիրներ։ Հասարակ եւ տասնորդական կոտորակներու վերաբերեալ խնդիրներ։ Երեքի դանոն։ Մագրարան դուսութիւն։ Գործնական Քուսբանութիւն մը պէտք է ուսումնասիրուի։

ԵՐԿՐԱՉԱՓՈՒԹԻՒՆ.— Գիծերու, անկիւններու ու շրջանակներու վրայ գործնական ու տարրական գիտելիք։

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ.— Պատմութիւն Արեւել. ժողովրդոց, Ցունաց ու Հռովմայեցւոց վրայ ծանօթութիւն։

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.— Տարերք քնական եւ քաղաքական աշխարհագրութեան հինգ մասանց։

Քննութիւնները գրաւոր կերպով պիտի կատարուին, խնամակալութեան կողմանէ կարգեալ Ցանձնաժողովոյ մը ձեռամբ, հետեւեալ թուականներուն, առաւօտեան ժամ 9-12, և կէս օրէն յետոյ 1-3 (Ը. Ե.)։

Օգոստ. 22 Բշ. Կրօնք, Հայերէն, Ֆրանսերէն եւ Օսմաներէն։

Օգոստ. 23 Գշ. Թուար. Երկրաչափ. Պատմ. եւ Աշխարհգ.

Հայերէն, Օսմ. ու Ֆրանս. մաքուր գիր ունենալ անհրաժեշտ է։

Օգոստ. 24, չորեքշաբթի օր քննութեանց արդիւնք պիտի ծանուցուին։

Աշակերտաց տարեկան թոշակն է Լ. Օ. 12, վեցամսեայն կանխիկ վճարելի։

Այն ծնողք որ շատ հաճոյք գիրք ունենալով չեն կարող վճարել ամբողջ թոշակ, յետ փոտահելի վկայութեանց, կիսաթոշակ կընան տալ իրենց զաւակները։

Իսկ այն աշակերտք որոնց բոլորովին աղքատ ըլլալը Ազգ. Պատրիարքարանի կողմանէ կը վկայուի, ձրի կ'ընդունուին։ սակայն խնամակալութիւնն իրեն վերապահած է աղքատ աշակերտաց մէջ ընտրութիւնն ընել և մտից քննութեան բաղդատաբար յաջողագոյն հանդիսացողները ձրի ընդունել Վարժարան։

Ներքին Կանոնագրի համաձայն ամեն աշակերտ պարտի համազգեստ կրել, եւ նոր ընդունուող աշակերտաց ծնողք կամ պաշտպանք, լիաթոշակ, կեսաթոշակ եւ կամ ձրի՝ անխորտ պարտին անմիջապէս պատրաստել տալ համազգեստն առանց որոյ ոչ մի աշակերտ կ'ընդունուի վարժարան։

Ծանօթութիւն.— Օգոստ. 22է վերջը ներկայացող աշակերտք չը պիտի ընդունուին։

Մասնաւոր կարգադրութեամբ մը, վարժարանս կ'տանձնէ 2 օսմ. լիրայի պատրաստել տալ մէկ ձեռք համազգեստը։

* * *

ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐՈՒ ՕԹԵՒԱՆ

Ազգային Կեդրոնական Վարժարանի Խնամակալութիւնը կը փութայ յայտարարել թէ, փափաքելով դիրութիւն մը ընծայել Վարժարանս յաճախել ուզող գաւառացի այն տղայոց որոնք մայրաքաղաքիս մէջ չունին յարմար օթեւան և հսկող, պատրաստ է ստանձնել այդպիսի աշակերտաց բնակութեան և սնունդի հոգը, իր պատասխանատուութեան ներքեւ և հետեւեալ պայմաններով.

Ա. Իւրաքանչիւր աշակերտ պիտի վճարէ 26 օսմ. լիրա մէկ գիպոցական տարեշրջանի միջոցին՝ բնակութեան, սնունդի և լուացքի ծախուց համար միայն։

Բ. Կարողութեան տեր աշակերտք այս գումարէն զատ պիտի վճարեն նաեւ դպրոցական թոշակը։

Կը խնդրուի որ սոյն պայմաններով վարժարանս աշակերտ ղրկել ուզող ծնողք կամ պաշտպանք, անձամբ կամ ներկայացուցչի մը միջոցաւ և կամ նամակով, դիմեն Խնամակալութեան, ամէնէն ուշ, մինչեւ օգոստոս 15։

Վերջին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆԵՐ.—Մերիմիրանի ասիճան տրուեցաւ Ֆիրզան գաւառին կառավարիչ Սաֆվէթ պէյի։

Իւլայի երկրորդ ասիճան Հաճիֆի դպրագրամ Հիւսնի պէյի։

Սանիէի Միւթէմիզի ասիճան կայս. պալատան քահանայութեան վարչութեան առաջին քարտուղար Ահմէտ պէյի եւ Կ. Պոլսոյ ու շրջակայից կայս. ագարակներու երկրագործական քննիչ Աղաթօն էֆէնտիի։

Սանիէի երկրորդ ասիճան՝ մաքսային ժողովոյ անդամներէն Մուսթաֆա Բահիթ պէյի։

Սալիսէի ասիճան՝ զինուորական պիտոյք հայթայթող վաճառական Լիզօրաքի էֆէնտիի եւ Եալովայի թաղապետութեան նախագահ Հասան էֆէնտիի։

Բապիսի ասիճան՝ Տրապիզոնի Պաֆրա գաւառակին գրագրագրամ Բեհմիլ պէյի եւ Միհաղրճի թաղապետական գեղագործ Ստեփան էֆէնտիի։

Առաջին կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Վճռաբեկ ատենին առաջին ընդհանուր դատախազ Լէպիպ էֆէնտիի։

Առաջին կարգի Մեճիտիյէ կայս. Թանգարանին տնօրէն Համմի պէյի, նաւային սպայակոյտին նախագահ Թէֆիզ Ֆիքրի փաշայի, կայս. անձնապահ զօրքանոցին Ա. զօրաբաժնին Ա. կիսաբաժնին հրամանատար Միրզիվա Թահսին փաշայի և Պաղտատի ու Մուսուլի կուսակալութեանց մայրաքաղաքիս գործակատար Խայրի էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ Ե. զօրաբանակի 24րդ զօրաբաժնին 27րդ կիսաբաժնին (Հալեպ) հրամանատար Միրզիվա Մուսա Բեհզատ փաշայի։

Երկրորդ կարգի Մեճիտիյէ եկեղեցական նախարարութեան ընդհանուր հաշուակալութեան Զ. ճիւղին տնօրէն Մուրատ էֆէնտիի և Արշիպեղագոսի կղզեաց նահանգին Մեքթուպճի Այի Բահիթ էֆէնտիի։

Երրորդ կարգի Մեճիտիյէ կայս. պալատան արմտեաց վիճակաց տարեցոյցին տնօրէն Մաղհար պէյի։

Զորրորդ կարգի Օսմանիյէ ոսկերիչ Զաուբճեան Ստեփան էֆէնտիի։

ԲՈԼԵՐԱՆ Ի ԳԱՒԱՌՍ.—Մայիս 31էն յունիս 1, Սամսօնի մէջ քոլերաէ մահացու դէպք մը պատահած է։ Ցունիս 2էն 3, մէկ մահ։

—Գասթէմունիի խակիրիպ գաւառակին մէջ յունիս 2էն 3, քոլերաէ հինգ դէպք, որոց մին մահացու։ Առաջուան բռնուածներէ մին մեռած է։ Ցունիս 3էն 4, դէպք չէ պատահած և առաջուան բռնուածներէն մին մեռած է։

—Ակնայ մէջ յունիս 1էն 2, քոլերաէ երկու դէպք և առաջուան բռնուածներէն մէկ մահ։ Ցունիս 2էն 3, մէկ դէպք և առաջուան

ՍԵՐՊԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԸ. — Բուսէլիի երկաթուղեաց ընկերութիւնը շաբաթ առաւօտ Սիրքէճիէն Սերպիա զրկեց զարդարուն երեք մասնաւոր վագոններ՝ Սերպոյ Ալէքսանդր Թագաւորը մինչև Սէլանիկ բերելու համար։

ՕՍՄ. ՆԱԻԱՏՈՐՄԸ.—Վահ. Սուլթանի գահակալութենէն առաջ օսմանեան նաւերու թիւը յիսունի կը հասնէր։ Այժմ տասը-տասներկու հատ մարտանաւեր աւելցած են այդ թիւոյն վրայ։ Ասոնք պատրաստուած են Աբքունի նաւարանին մէջ. նոյնպէս Թորփիլանաւերը և այլն։ Իմանայ թէ թէբանէնէն և թէ Իզմիտի նաւարանէն տասնի չափ նաւեր ծովը պիտի իջուցուի։

Ասոնցմէ զատ սկսած են շինուիլ Ադրիանոպոլ և Խէսդ-Զէրէֆէ անուն երկու մարտանաւեր և ծովնգրերու պատպանութեան յատուկ վեց նաւեր։

ՀԱՐՄՆԻԻ.—Դարատաղի գործակատար Պ. Պաքիչ երէկ ամուսնացաւ Օր. Լիսմպիի հետ։ Պակի արարողութիւնը կատարուեցաւ ի Գէօյլիւքէրէ, ռուսական դեսպանատան մատրան մէջ, ուր ներկայ էր նաեւ Յունաց Ամին. Պատրիարքը։ Դեսպանատան երէցը ռուսերէն պատարագ մատոյց, որմէ ետք կատարուեցաւ արարողութիւնը։ Կնքահայրն էր ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտօֆ։

Եկեղեցական հանդէսէն ետք, ներկայք հրաւիրուեցան դեսպանատան դահլիճը, ուր մեծարուեցան և իրենց շնորհաւորութիւնները յայտնեցին առ Պ. և տիկին Պաքիչ։

ՄԷՐԹԷԼի Էմիրին և Հիճազի կուսակալին կոմէ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ուղղեալ հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ 220,000 ուխտաւորներ նուիրական վայրերու ուխտագնացութիւնը կատարելով՝ հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ եղած են փառ կենաց Վեհ. Սուլթանին և թէ հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ վիճակի մէջ է։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ պարտուց վարչութիւնը խնդրած է որ իր հասոյթներու գանձման առթիւ ծագած դատերը փոխանակ Իտալիոյ ժողովներու՝ պատժական ատեաններու առչեւ տեսնուին։ Պետական Խորհուրդը նկատողութեան առնելով այդ խնդիրը, որոշած է որ դատավարութեան ներկայ եղանակը փոխելու պէտք մը չը կայ։ Այդ որոշում հաղորդուած է Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին։

ԵԼՄՍԱԿԱՆ նախարարութիւնը զրած է Դատական նախարարութեան թէ երբ պաշտօնեայ մը կառավարութեան դրամն իւրացնէ և սակայն ինչ ինչ պատճառներով դատը յապաղելով՝ հանրային իրաւանց դատաստանին համար որոշեալ պայմանաժամն անցնի, անոր իւրացուցած դրամի դատը թ'նչ եղանակաւ տեղի պիտի ունենայ։ Այդ խնդիր յանձնուած է Դատական նախարարութեան մէջ կազմեալ յանձնաժողովոյ մը նկատառման։

ՏԷՐՔՕՍԻ ՁՈՒՐԸ.— Ձեռնհաս իշխանութիւնը՝ կայս. Իրատէի մը համաձայն՝ պաշտօնեայներ յատկացուցած է քննելու համար թէ առողջապահական տեսակէտով ինչ եղանակաւ պահպանելու է Տէրքօսէն մայրաքաղաքս բերուած ջուրին մաքրութիւնը։

ԹՈՒՐԲԻՆՈՅ ԱՅԳԻՆԵՐԸ. — Առեւտրական Մենկի Լրագիրը կըսէ որ երկրագործական կեդրոններէ, գլխաւորաբար այն գաւառներէն ուր այգեմշակութիւնը յարգի էր մինչեւ ցայդ, առնուած լուրերուն նայելով, այգիները աւերելու չարժումը ազիտաբեր ծաւալում մը կը ստանայ։ Այս լուրերը որոնք ի սկզբան չափազանցուած կը կարծուէին և դիտմամբ տարածուած, ձեռնհաս իշխանութեան ուշադրութիւնը հրաւիրելու համար այգեգործներու վիճակին վրայ, կը սկսին մտահոգութիւն պատճառել հանրային պարտուց վարչութեան որ ժամանակէ մը ի վեր իր գաւառական բոլոր ներկայացուցիչներէն տեղեկագիրներ կը տանայ որոնք կատարելապէս կը հաստատեն այս վիճակին ծանրութիւնը։

Այս առթիւ առեւտրական նախարարութիւնը տեղեկագիր մը մատուցած է Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, որով մինչեւ ցայսմ կ'առաջարկէ Թուրքիոյ այգիներու արտադրութիւնը չահաբեր ընելու և օտար մրցումներու դէմ դնել կարենալու համար։

Պ. ԿԱԼԱՆ, մասնագէտ խորհրդական Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան, շաբաթ օրը Սէլանիկէն մայրաքաղաքս դարձաւ։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհուրդն որոշած է որ ընտանի անասուններէ առնուած տուրքին փոխարէն բունաւոր տեսակներէ կորզուած ընկալագրեր տրուին։ Այս որոշում Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին կողմէ ընդունելի գտնուած ըլլալով, ելմտական նախարարութիւնն անոր գործադրութեանը պիտի ձեռնարկէ։

ՔԷՕԹԱՀԵԱՅԻ նորընտիր հաշուակալ Շիւքրի պէյ շաբաթ օրն իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

ՋՐՀԱՆԿԻՐ ՁՈՐԲԵՐ. — Սպարապետի Դրան ժողովը նկատողութեան առած էր այն տեղեկագիրն, որով առաջարկուած էր Ջրհանկիր զօրաց իւրաքանչիւր վաշտին համար պէտք եղած թուով կառքեր յատկացնել, որպէս զի զինուորք առանց յոգնելու փութով երթան հրդեհի վայրը։ Ժողովը նաև հարկ դատած է գիտնալ նոյն վաշտերուն մէջ եղած կառքերուն ու ձիերուն թիւն, ինչպէս նաեւ ջրբերանները զօրաց հրամանատար Զէյէնեի փաշայի կարծիքը։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.—Մայիս 28էն յունիս 3, մայրաքաղաքիս ու արուարձանաց մէջ 195 մահ ը պատահած են, որոց 89ն այր և 106ը՝ կին։ Ասոնց 132ն իսլամ են (55 այր, 75 կին), 54ը՝ քրիստոնեայ (26 այր, 28 կին) և 11ը հրեայ (8 այր, 3 կին)։

ՊԻՂԱ գաւառին հունձքերուն համար ընդհանուր հանգոյցում գոյացած է թէ անձրեւներու նուազութեան պատճառաւ պիտի աւերուին, սակայն ամառուան հունձքը, թէեւ միջակ քանակութեամբ և...ած, սակայն լաւ տեսակէ է։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ վարչութեան ծախուց ճիւղին քարտուղար կարգուած է Միւքիսէ վարչարանի շրջանաւարտներէն Ալի Հայտար էֆէնտի։

ԱՏԱՆԱՔՆ կը գրեն թէ շրջակայ մէկ քանի գիւղերու մէջ կարկուտ տեղացած ըլլալով ցորենի, բամպակի և այլ հունձքեր բոլորովին ոչնչացեր են։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ ուրբաթ օրուան նիստին մէջ շատ քիչ թուով անդամներ ներկայ էին և չահեկան վիճաբանութիւն մը տեղի չունեցաւ։ Դիւանական թղթակցութեանց ընթերցումէն և բժշկական թերթին հրատարակման յապաղելուն առթիւ Պ. Աբէռիի կողմէ եղած դիտողութենէ մը ետք, որուն պատասխանեց Տոքթ. Բարտօ. ժողովականք ցրուեցան։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ Դուռը Գանտէրէ գաւառակի անասուններէն 40,000 չէքի փայտ գնած է զինուորական պէտքերէ համար։ Թէեւ մայրաքաղաքիս ու շրջակայից բոլոր զինուորներուն համար 120,000 չէքի պէտք կայ, սակայն առ այժմ 40,000 գնուելով փորձ մը եղած է, որպէս զի հետէ չահաւոր ըլլայ, միայնակ մասն ալ ուղղակի գնուի։ Կ'ըսուի թէ այդ առաջին գնումէն երկու հազար ոսկւոյ մօտ չահ մը գոյացած է։

ՎՃՌԱՒԵԼԿ ատեանն՝ օրինական ինչ ինչ պատճառներու համար բեկած է այն վճիռը զոր Բերաթի պատժական ատեանն արձակած էր ճարտարապետ Պ. Թէտէսբիի դէմ Թէտիէ Պաշիի մէջ փլած չէնքին առթիւ։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ վարչութիւնը նաւաձիգ շղթեաւ մը գնած է հազար երկու հարիւր ոսկւոյ։

ՊԼՊԼԷՔԻ մէջ հեռագրական ու թղթատարական կայան մը հաստատուած է։ Գանդրճաի մէջ ալ այդ կարգի կայանի մը հաստատման ձեռնարկուած է։

ՎԱՐԺԱՐԱՆԷ.—Բժշկական վարժարանի քաղաքային ճիւղին քննութիւնը պիտի սկսին յառաջիկայ չորեքշաբթի օր։

Պայրաքի արձակուրդներն աւարտած ըլլալով մայրաքաղաքիս վարժարանք փաղը պիտի վերաբացուին։

ԵՐԿՈՒ ԿԻՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ.— Վախճանեալ Պ. Թէբինանտէպի կինը՝ Տիկին Ամալիա՝ Բերաի պատժական ատեանի առջև պատուոյ դատ բացած էր ակնարքոյժ Տոքթ. Իլիսա փաշայի կնոջ՝ Տիկին Եսթերի դէմ՝ յայտարարելով որ այս վերջինը թուղթ մը գրուած է «Տիկին Թէբինանտէպի սուտ զրպարտութիւնը» խորագրով։ Դատարանն անպարտ արձակած էր Տիկին Եսթերը։ Արդ, վերջինիս ատեանը ջնջած է այդ վճիռն և վերստին դատաստան տեղի պիտի ունենայ։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանը տասնրկնիգ տարուան շղթայակապ աշխատութեան դատապարտեց Էյրիքարուցի Հագգը անուն անձը, որ Մուսթաֆա Զաուշն սպանած էր։

ԱՄԱՍԻԱՑԻ կիւմրէ Հաճիբէյ դաւառակին գայմգամ Նիւքրի էֆէնտի շաբաթ օրը մայրաքաղաքս եկաւ։

ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՑ.—Գարմ Փաշի մէջ Վէլի Պապա անուն մարդ մը կայ, որ հարիւր տարեկան է։ Յիսուն տարի առաջ նաւային կամաւոր զինուոր գրուած և տասներեք տարի ծառայած է։ Շատ տարիներ ալ Մախսուսէի վարչութեան մէջ պաշտօնավարած է։

ՎԱՆԱՑ ծովուն մէջ բանելիք շղթեներու համար հարկ եղած ածուխը պիտի առնուի Վանէն ինը ժամ հեռաւորութեամբ Նորտուզ գիւղի շրջակայքը գտնուած ածուխի հանքէն։ Նոյն հանքէն հանուած ածուխի նմոյշները քննուելով գործածութեան յարմար գտուած են և այժմ հանքին գլխին նկատմամբ քննութիւններ պիտի կատարուին։

ՕՍՄ. ՓՈԽԱՌՈՒԹԵԱՆ պարտաթուղթերը կնքելու պաշտօնով Փարիզ զրկուած Նուրի պէյ, պաշտօնեայ ելմտական նախարարութեան, Փարիզ ժամաներ և իւր պաշտօնին ձեռնարկեր է ընդ հսկողութեամբ դեսպան Էսատ փաշայի։

ԳԱՂԹԱԿԱՆԱՑ վարչութիւնն էսկիշէհր զրկած է Բուսէլիցի 150 գաղթականներ, հոն բնակութիւն հաստատելու համար։

ԱՐԿԱԾՔ.— Բէքթէպ Կոմիտաս էֆէնտիի որդին՝ Պ. Զարեհ՝ առջի օրը Պէպէքի կողմը ձիով պտոյտ մը կատարած պահուն, վար խնդալով՝ գլխէն բաւական ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ Գնդապետ Տոքթ. Սարգէսեանի պէպ, որ այդ գիւղը կը բնակի, նախնական դարմանները տուաւ։ ուրիշ բժիշկներ ալ կոչուեցան Բերայէն։

—Ուրբաթ օրը ժամ 3ին կամուրջէն Պէյօղլուքէրէ ուղեւորող շղթեաւին մէջ ջրոս տարեկան տղու մը ոտքը դէկը դարձնող շղթային մէջ մնալով ճմլուեցաւ։

—Իզմիտէն կը գրեն թէ անցեալ ուրբաթ օր զինուորական երեք սպայներ փոքր մակոյկով մը Տէյիրմէնդ Տէրէէն Իզմիտ վերադառնալու առեւնին, յանկարծ փոթորիկ մը ծագելով մակոյկը շրջեր և մէջը գտնուողները ծովն ինկեր են։ Սպայներէ երկուքը թէև լողալով ազատեր են, սակայն երրորդը՝ հարիւրապետ Տօքթ. Հիւսնի պէյ՝ խղդուեր է. դիակը տակաւին գտնուած չէ։ Հիւսնի պէյ հանգիստ քաջութիւնը տարեկան էր։

—Անցեալ շորեքշաբթի գիշեր փոթորկի պահուն Սեւ ծովի նեղուցէն դուրս ատաղձ բեռցած առագաստանաւ մը ցամաք ելեր, սակայն նաւապետն ու նաւաստիները ազատուեցան Սեւ ծովու ազատարարաց խումբին կողմէ։

ԹԷՖԻՔ-ՊԱՇԻԻ ԹԱՏՐՈՆԸ

Պ. Լապրանի օպերայի խումբը իր առաջին ներկայացումը տուաւ շաբաթ գիշեր Թէֆիք-Պաշիի ամառնային թատրոնին մէջ, հանդիսականներու խուռն բազմութեան մը ներկայութեան։ Այդ իտալական խումբը անձանօթ չէ Բերայցիներուն, և այս անգամ՝ նոր երգիչներով աւելի լաւացած, իրաւունք տուեր սպասելու այն համակիր ընդունելութեան որ եղաւ իրեն առաջին երեկոյթին։ Ներկայացուած խաղն էր ԲԱԼԻԱԶՕ, երեք արարածով սիրուն օպերա մը որուն նիւթը նոյնքան չահեկան էր որքան երգանակները պարզուելու։

Երէկ գիշեր նոյն խաղը կրկնուեցաւ։

ՔՕՆՔՕՐՏԻԱՑԻ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆԸ

Կը ծանուցանէ թէ իր պարտէզի թատրոնին մէջ, իտալական զաւեշտի ու պալէթի խումբն այս գիշեր պիտի ներկայացընէ La locanda del Leone և ուրիշ քանի մը կատակերգութիւններ։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԱՌԵՒՏՈՒՐԸ

Կ. Պոլսոյ հրապարակի վիճակը միշտ նոյնը կը մնայ։

Վերջնացող շաբթուն, 1000 քիլէ կարծր ցորեն հասնելով, վաճառուեցաւ Բուսէլիի և Խորնէի տեսակի օրական 24էն 25 փարայի։ Նոյնպէս 10,000 քիլէ կակուղ ցորեն հասնելով, ասիրցաւ պատրաստ կեցածին վրայ և ամենէն վաճառուեցաւ 40,000 քիլէ, 13½էն 14½ զրուշի։ Կիրթա և Պաֆմա ցորեններէն վաճառուեցաւ 24,000 քիլէ, որուն 9000ը շաբթուան մէջ հասած էր։ գիներն էին 14¾էն 15 զրուշ Ասոնցմէ զատ, վաճառուեցաւ նաեւ 300,000 օքա եգիպտացորեն օքան 15½էն 16 փարայի։

6000 քիլէ գարի վաճառուեցաւ 6¼էն 6¾ զրուշի։ Գործ չեղաւ հաճարի և վարսակի վրայ որոց գիներն են՝ օքան 17—18 և 20 փարա։ Գալով ալիւրին, զանազան տեսակէ 3000 պարկ հասնելով՝ գնորդ գտան։ Ընթացիկ գործեր թեսի վրայ, օքան 8 փարայէն։

Նեմանպէկ վաճառուեցաւ 500 պարկ լուբիա՝ սերմանման սպառման համար և 500 պարկ տուսամ՝ Եւրոպոյ համար։ Այս վերջինին օքային գինն է 65 փարա։

Գործ չեղաւ կտաւատի, կանեփի, խաշխաշի, կորեկի և բամբակի վրայ։

Արտածելի գլխաւոր նիւթերէն, վաճառուեցաւ 3 սնտուկ Քէօթահիայի աֆիոն՝ օքան 112 զրշ.էն, 85 պարկ դեղին ճէխրի Բայսէրիի և Մարաշի՝ օքան 87 փարայէն 3 զրշ.ի և 9 պարկ գարխէժ, Նիկոսէի, ճերմակ, օքան 21½ զրուշէն։

Ոգելից ըմպելիներէն՝ 32 տակառ Վիեննայի ալեզ, 30 տակառ Համբուրկի և 57 տակառ ռուսական հասան շաբթուան մէջ եւ գնորդ գտան։

Գաղթաբերքերէն 200 պարկ խոհուէ հասնելով վաճառուեցաւ 100 պարկ միայն, 100 օքան 12½ էն 15½ օսմ. ոսկիի։ 4500 պարկ Թրիէսթէի շաբար հասաւ եւ վաճառուեցաւ 101էն 107 զրշ.ի ըստ տեսակին։ 5000 պարկ Ռանկունի բրինձ հասաւ և վաճառուեցաւ 95 զրշ.էն։ Մոմ ոչ հասաւ և ոչ վաճառուեցաւ։ Ընթացիկ գործեր բէդրոլի վրայ։

Ա Զ Դ

ԲՐՕԹ. Ֆ. ՇՈՒԱՏԸՐ, որ բազմաթիւ տարիներ պաշտօն վարած է գերմանական Համալսարանին մէջ ի Հալէ, և երեք տարիէ ի վեր ուսուցիչ է ի Ռուսերէնեան Վարժարան, կը փափաքի թէ՝ վարժարանաց մէջ և թէ մասնաւորաց գերմաներէն եւ տարերէն լեզուաց դասեր աւանդել, ի մասնաւորի անոնց որ գերմանական Համալսարանի մը մէջ ուսանելու կը պատրաստուին։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ խմբագրութիւն Արեւելքի։ 1080 6—10

ՍՏՈՒԴԱԲԱՆԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ ՀԱՑ ԼԵԶՈՒԻ

Աշխատասէրներու

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ա. ՔԱՇԱՆԱՑԻ ՀԻՒՆՔԵԱՍՊԷՏԵՆՏԵԱՆ

Տերունեղարդ եւ բազմամեան Տ. Հիւնքարպէտէնտեան հոն սոյն պատուական երկասիրութիւնը, պարկեալ «Մարակ Մեսրոպեան» մրցանակով, լոյս տեսած է մարուր տպագրութեամբ եւ 400 մեծադիր էջերէ բաղկացեալ։

ՍՏՈՒԴԱԲԱՆԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆը, արդիւնք լեզուաբանական (Linguistique) խորին հմտութեան ու երեսնամեայ համբերատար վաստակոց, կուգայ հայ գրականեան մէջ մեծ դուռ մը կարելուր պակաս մը լնուլ, լուսաբանելով հայ լեզուէ բազմաթիւ բառեր՝ ըստ ծագման եւ կազմութեան բոլոր լեզուաց՝ Պարսկին եւ Յոյնին՝ որով ո՛չ միայն կարելուր ծառայութիւն մը կը մատուցանէ մեր չքնաղ լեզուի ուսումնասիրութեան, այլ եւ առիթ կ'ընծայէ հայ լեզուագէտներու հետազօտութեանց։

Կը վաճառի ի գին կէս Օսմ. ոսկւոյ

Կեդրոնատեղին է, Կ. Պոլիս, Սեղբոնական զրատուն Զարմանդրլար թիւ 59, եւ ի Բերա, թիւնէլի դիմաց «Զափիատէ»ի զրատուն։

836 20—20

Պատի ատամի

ԵՕՍԻ ԴԻ ԵՂԱՆԱԿԸ

Մարդ թ'նչպէս խօսիլ կ'սորվի։ Անշուշտ գիտական խնդիր մը որ նոր չէ։ Սակայն Պերլինցի բրոֆէսոր մը լուծում մը կը բերէ մարդոց խօսելու կարողութեան խնդրին։ Իր բանախօսութեան մէկ մասը շահեկան է։ Կը հաստատէ թէ բոլոր զգայութիւնները, եւ մասնաւորապէս հպման զգայութիւնը, կրնան ազդեցութիւն ունենալ խօսելու տ'սակէտով։ Այս մասին բրոֆէսոր Բիւման յայտնած է, հպումէ առաջ եկած զգացողութիւններու միջոցաւ մտածումներու փոխադարձ հաղորդակցութեան մէջ դնել երկու անձեր, մէկը խուլ եւ միւսն հաստ, ժողովուրդի մը քաղաքակրթութիւնը որքան բարձր ըլլայ, իր լեզուն այնքան ճոխ եւ այնքան զարգացած կ'ըլլայ։

Գալով թութակներու եւ կապիկներու խօսելու կարողութեան, գիտուն գերմանը կարծիք կը յայտնէ թէ կրնայ ըլլալ որ կենդանիները ունենան հնչիւններու լեզու մը, բայց թէ անկարող են բարձրանալ մինչեւ խօսուածքի եւ գաղտոնութեան։

Մենք ոչ, չատ դժուար է այս մասին ստոյգ բան մը ըսել, նկատելով որ եղած դիտողութիւնները շատ անկատար են։

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱՇԱՐԺ ԱՊԱՀԱՐԶԱՆ ՄԸ

Լոնտոնի դատարանները՝ ապահարզանի հետաքրքրաշարժ դատի մը մէջ վճիռ մը արձակեցին։

Ուոլթըր-Սամուէլ Սուլիվան, խահվէի մեծ մշակող ի Հնդկաստան, կամաստանէր Ըլսլի ճօն Նորթընը թէ յարաբերութիւններ ունեցած է իր կնոջը հետ։ Ուստի ամուսնալուծութիւն կը պահանջէր, բայց միւսնոյն ժամանակ 3000 ոսկի կը պահանջէր իբրեւ հատուցում, որ պիտի վճարուէր ոչ թէ ամուսնոյն, ինչպէս կըլլար Անգլիոյ մէջ, այլ կնոջը, որուն դէմ ամուսնալուծութիւնը կը պահանջուէր։

Դատարանն իրաւունք տուաւ Սուլիվանին, ամուսնալուծութիւն վճռելով եւ յայտարարելով թէ վարուած էր իրրեւ ճենթըլմէն եւ պատուոյ տէր մարդ և 3000 ոսկւոյ ոսկեղանքի դատապարտելով Նորթընը։

ՅԱՐԱՏՈՒ, ՎԻՄԱԳՐԱՏՈՒՆ, ԿԱՐԱՍՏԻՆ
ԵՒ
ԳՐԱՏՈՒՆ
Գ. Պաղտատլեան
ՅՈՒՑԱԿ ԳՐՈՅՑ
ՀԱՆԴԵՊՔ ՋԱՆԱՋԱՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՕԹՈՒԹԵՍՄԲ
Գրաւունս երկրորդ անգամ ի լոյս ընծայած է սոյն գեղեցիկ եւ սիրուն Գրացանկն ուր ամփոփուած է.
Ա. Իրեն սեպհական գրքերն, որոց պարունակութեան մասին կուտայ ուրոյն պիտանի ծանօթութիւններ իրենց գներով։
Բ. Հրապարակի վրայ յանախեալ դպրոցական, գիտական, գրական եւ այլ ամեն տեսակ գրոց ճոխ ցանկ մը իրենց գներով։
Գ. Պաղտատլեան գործատան այն է՝ Տպարանի, Վիմագրատան, Գազմատան եւ Գրատուն-Թղթավաճառանոցի վերաբերեալ տեղեկութիւններ։
Դ. Համայն Թուրքիոյ Թղթատարութեան սակագնոց մասին կարեւոր գիտելիք, ուր մի առ մի ցուցուած է Նամակներու, Թղթերու, Տրքերու, Նմոյշներու եւայլ եւայլ Աւանդներու սահմանեալ փոխադրութեան գիներ հեռաւորութեան շրջանակաց համաձայն։
Ե. Հեռագրական կանոնագիր եւ սակագին համայն Թուրքիոյ։
Զ. Համեմատական արժէք օսար դրամոց։
Է. Դրոշմանշանի կանոնագիր եւ ցուցակը գնոց ըստ վերջին 1894 տարւոյ տրսագրութեան։
Ը. Մշտնջենական Օրացոյց դիւրընթերցելի, ուր պարզ տախտակի մը վրայ կը պահպանուի 1600էն մինչեւ 2400 տարիներու ամսամիւռերն ու օրերը։
Գրացուցակիս Ա. տպագրութիւնը ինչ ինչ կարեւոր գիտելիքներ պարունակելուն՝ պէտք ունեցող Թէ ոչ՝ ժրի ըլլալուն համար հազարաւոր օրինակներն սպառուցին սուղ ժամանակի մէջ, ուստի այս անգամ պատրաստուեցաւը Շարշին սահմանեալ անոր տպէս զի գրքի Թղթեղինց, տպագրութեան եւ այլնի պէտք ունեցողներն միայն առնեն եւ մեր հետ ունենան մեր նպաստակին։

ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ՄԱՆԿԱՆՑ

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

«Մեր ոտանիներս գաւառաց յատուկ է» եւ կրնայ զարգացմանի տիտղոս ունենալ գրական վարժարանաց մէջ, ինչ որ «Ընկերգպարան» Գ. եւ Դ. դասարանաց։

Այժմ այս գաղափարը ընդունուած է Պոլսոյ եւ գաւառաց դպրոցներուն մէջ եւ գնահատուած է Մեծ. ուսուցիչներէն։ Կը պարունակէ բնութագրութեան համար բարոյական նիւթեր, եւ նախայիշատակեալ գրեթէ բոլոր ճիւղերուն վրայ շատ հարմար գրութիւններ, որոնցմով աշակերտը կուսանի ը թերյանուեանն հետ նաեւ բանաստեղծութիւն, բերանացութիւն, իրագիտութիւն, մրատարգութիւն, բարարարի գ.տութիւն, նիւթերու իմաստներ ու լեզուի վրայ զրաստ կամ բանաւոր վարժութիւն եւ կը [illegible] «աստուա անուան» ն «աստուա տրուն» վարժութիւն։ Կը գտնուի թէ՝ գրատարածաց ցուցակ։ Գնը ընտատեղին է Պէշ 11, Գրատարէր խան՝ տանեակ Գասեանեան Եղբարաց։ 1077 7 8

Ս. ԿԱՐԻՆՔ նիւթապահ ամբողջ ամսոյս ի Բրիսա տեսակ Աստուածաշունչ, զոր խուզէն ի պատկերազարդ Մեսրոպեան. Կարինքն տեղին է Կեդրոնական Գաղիոյ խան Պէշ 16, «Գոնդ»ի լրագրոյ գրասենեակին, ի գին 5 զրուշ։ 1087 3—5

ՕՍՄԱՆԵՐԼԻՆ ԴԵՂԱԳԻՐ

ՏԷՏԷԵԱՆ ԷՖ. Ի ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

Զէվէր պէյ խան, Ռիս 15, Ղալաթիա,

Գրախնջ խանի մօտ

Թուրքերէն գեղեցիկ գրի մասին կարեւոր պակաս մը լրացնող սոյն գրասենեակը յատկապէս յանձն կրնայ առնել տար Գաս. Գաղոյից մատուցանելի ազդարարներու եւ ուրիշ գեղեցիկ գիր պահանջող գրութիւններու մասրերը գրել, եւ Թէ մեծ եւ Թէ տպագրելու համար Օսմանեան աեն տեսակ գրեր պատրաստել։ Նաեւ ծանօթ անձանց աշխատակցութեամբ գատական եւ ուրիշ ամեն տեսակ գրութիւններ ալ կը խմբագրէ եւ կը ծարկանէ։ 1061 9—20

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ԳԱԼԱՏԻՈՅ 6/18 Յունիս 1894

Հանրային Գանձարանի գանձապետ Ա. Երգարութեան տօնին պատճառաւ։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

4/16 Յունիս 1894

ՓԱՐԻԶ			ԼՕՆՏՈՆ		
Ֆոնսոլիտ սմ. B Կնիկ. Ֆր.	38	60	Ֆոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ո.	62	
» » C »	26	80	» » B »	38	50
» » D (Բացուած »	24	50	» » C »	26	62
» » D (Փոցուած »	24	50	» » D (Բացուած »	24	25
Բուսէլիի Երկաթուղի »	122		» » D (Փոցուած »	24	25
Բրիսրիդէ »	475		Օսմ. Փոխառութիւն 1871ի	163	50
Մաքսային Պարտաթուղթք »	510	62	Փոխառ. 1877 (Տիֆէնս Էօն)	103	25
սմանիյէ »	—	—	Պանք Օթոման »	15	18
Ռէյիի Բաժնեթուղթ »	430	62	Այտրնի Երկաթուղի »	14	50
Պանք Օթոման »	631	87	Գասապայի » »	19	
Ռանթ Ֆրանսական 3 % Գ.Կ. »	100	17	Միացեալ Եգիպտական »	102	50
» » 3½ % »	107		Ամանմնաշնորհեալ » »	—	—
» Իտալական »	78	90	Անգլ. Ֆոնսոլիտ »	101	31
Քրէտի Լիոնէ »	740		Ռանթ Հելլենական 4 % »	34	50
Քրէտի Ֆոնսիէ »	—	—	» » 5 % »	33	50
Ֆոնդուան տ'էսբոնդ »	506	25	Գուլկար. Փոխառ. 6 % »	89	
Սուէզի Բաժնեթուղթ »	2860		» » Նոր 6 % »	102	50
Եգիպտական Միացեալ »	517	18	Փոխանակ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	336
Զէր Լոնտոնի վրայ »	25	180	ՊՈՐԼԻՆ		
ՎԻԵՆՆԱ			Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք	97	50
Բուսէլիի Երկաթուղի Ֆիորին	66	70	Բուսէլիի Երկաթուղի »	108	30
Օսմ. Ռէյիի »	213	70	Անատոլուի Երկթղ. Պարթղ. »	93	80
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ 3 տես	125	55	Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	345
» Փարիզի » »	49	75	» Փարիզի » 2 ամիս	80	90

Դոկտոր Վահէ Մինասեանի հասցէն է.
VAHE MINASSIAN
Dr. med.
VIII Schlo"ssel gasse 10
Austria VIENNA
Թիւ 1059 4—4

ԱԶԴ ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ

Վարչական խորհուրդը կը ծանուցանէ օսմ. հանրային պարտուց բաժնետէրերուն թէ 1881 դեկտեմբեր 8/20ի կայս. հրամարտակին է. յօդուածին, 5րդ հատուածին համաձայն, վեց տարուան մէջ չգանձուած կտրոնները՝ պայմանաժամը լմնալուն պէս պիտի չնչուին։

Հետեւապէս, 1888 սեպտեմբեր 1/13ի կտրոնները որք գանձուած չըլլան մինչեւ՝ 1894 սեպտեմբեր 12, վար պիտի դրուին Օսմ. հանրային պարտուց վարչութեան կողմէ։

Կ. Պոլիս 4 յունիս 94 4—16

ՏՔԹ. Ն. ՏԱՂԱՒՈՐԵԱՆ

ԹԷՖԻՔ ՊԱՇԻ, ՓԱՍՍԱՖ ՏԱՆՏՐԻՍ

(Կիպ էթալական պէսպանոպոն)

Կը դարմանէ ամեն տեսակ հիւանդութիւններ։ Մասնաւորը խնամք ծննդաբերական եւ էջային հիւանդութեանց։ Կ'ընդունի ըշ. գշ. եւ ուր. օրերն յետ մէջօրէի, ժամ 7էն 10 (ը. թ). հինգշաբթի օրերը միւսնոյն ժամերուն ձրի։

Դշ. Երկ. և Շբ. օրերն առաւօտեան ժամ 3էն 4. Մէրկեանէթեան դեղարանն Պահանջ պատիւ։) 960

ԿԱԶՄԻ ԵՒ ՏՊԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ՏԵՍԱԿ ԳՈՐԾՈՅ ՀԱՄԱՐ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿԻ ԱՌ ԳԻՄԵԼԻ ԱՌՈՍԵՆ Ս. ՄԱՍԹԷՈՍԵԱՆ

Գ. Մ. Ֆինճանճեան Ալաքոլու

Թիւ 27, Ս. ՊՈՒԼԻՍ

ԱՂԱՒՆԻԿ ՀԱՆԹԱՑՈՒՍ ԳԻՐՔԻՐՈՅ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ Վ. ՃԱՌՄԱՆ

Գիրքերը որ տպուին Փարիզի գրասենեակ մը տանիկ պիտի ուղարկուին։ Գրասենեակ մը տանիկ պիտի բանայ։ Համարձակ վստահ մի պիտի բանայ։ Գրասենեակ։

ՀԻՆԴ ՇԻԼԻՆԳ

Փոխադրութեան ծախքը գնոր թի վրայ է։ Մեկ հեռ յարաբերութիւն չունենալով անձերէն կը խնդրուի որ երբեմն արարութիւն մը առնեն։

Ա. Տ. ԶՈՒՇԱՆԵԱՆ

Դարբ Դիմ, 10, Խալիճի խան, Ղալաթիա 10,
331 46—48

ՍՈՒՐԵՒ ՄՇԵՒԻ ԶԿ Ն ՕՇԱՔԱՆ

Կ. Պոլիս, 15 սեպտ. 1882

Պարոնայք Ագդ. և Պօղոս,

Յարմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Ագդ. Օշաքանը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունենալով մանկանց խուլերի և անարիւնութեան հիւանդութեանց քսանի մը դեղերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս հանգոյ և յարգ պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարելու է Լիսաբ. մեկ իւղէն և եղանակաւորեմ գոյն։

Տ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՍԵՒ

Լաբ. ի բժիշկ Օսմանեան [illegible]

ԱՐԹՈՒՐ ԷՖ. ՄԱՂԱՔԵԱՆ

Փոստ

Իր գրասենեակը փոխադրած է Թօփալեան Խան, Թիւ 48։ Ամեն օր իր գրասենեակը կը գտնուի առաւօտները ժամ 3—5 և երեկոյները 10—11։ 1086 3—4

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ— 10,000,000

ՌՕՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

1881 Մարտ 2-ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բ. Թերսպուրգ
Ընկերութեան ապարանքը, Լեծ Մոսքաիա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱՆՔ

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 4.000.000 ռուբլի
Երաշխաւորութեան գումար 55.000.000 Ֆրք.
1893-ի հասոյթը 20.500.000 »
1881-էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճրծ. է մօտ 70.000.000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ՊՕՂՈՍ ԱՒԴԵՐ
Պոլիս Ճէլալ Պէյ խան, Թիւ 22, 23

Քէնիչ Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Մասնաճիւղ Ղալաթիա, Զէօմլէքճի փողոց, 14
Գրասենեակ Մ. Ժ. ՌԷՐԲԷՆ ԵՒ ԸՆԿ. 1010

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՂԱՐՏԱԿԻ
1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2/14-ԻՆ
Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ,
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ Կ. Դ. ՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ,

ՁԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
20 ՍԵՊԵՄԲԵՐ 1310
ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ
ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՈՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ 771

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. ոսկի 1.000.000

«ՖԻՆԻՔՍ»

Հիմնեալ 1782 թուականին

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերը Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18.000.000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի զոհսուց համար։

618

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց
Ղալաթիա, Կամուրջի գէմ, Քօմիսիօն խանի անկիւնը։

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒԻՐ
Երբէ-Եկ-Ըէ-Ն Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ
և Օրէասյէ Դիք-

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ ՈՐԴԻՔ և ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանս	2000	Ֆլամինկո	1600	Բուէրմոն	3200
Անճելս	3000	Կոլիէս	5500	Թուէտէր	1700
Արօլս	5500	Կոլոանս	2200	ԲլանՇս	1500
Արկս	2300	Կոզս	1800	Բոլս	1000
Արիսոդոս	3000	Կրոտոնս	2200	Քուիդոս	2800
Պասանս	3000	Հիրս	2000	Ռիալդս	4400
Պորտոնս	2200	Հիտալկս	3000	Ռինալտոս	3200
Պրաւս	2000	Հինտու	7000	Ռոլս	3000
Պրֆիալս	8800	Համպէր	1200	Ռոմէս	3500
Դէլրս	2600	Այակս	5000	Ռոգարիս	3500
Գալիրսս	2500	Ձիւնս	2300	Սալէրնս	4000
Գամէս	2100	Քէլսս	2000	Սանդիակս	8200
Գազս	2000	Քօլրինս	4 00	Սարքս	2000
Գօսս	2700	Քօվնս	2200	Սիլվիս	2000
Զիրակս	5000	Լէս	2000	Սարէնոս	4300
Դլիս	5500	ԼէբանՇս	4500	Թ. Ուիլսն	3000
Գօլորատոս	3400	Լիվերնս	3000	Թուրսս	1200
Տիզս	2500	Մալմս	1500	Թոլիտս	2800
Տօմինս	2500	Մարէնկս	4300	Թոբրիտոս	900
Տուրս	4800	Մարգէլլս	6500	Ուրպինս	5000
Տրարս	2100	Միլս	2000	Վալթուրնս	5000
Էյանամս	2600	Մուրինս	3100	Եէտոս	3600
Էլտոբրատոս	3000	Նէրս	2000	Զէպրա	1000
Էլէրքնս	3200	Սրլատոս	3000	Տիթանքնս	00
ՏրանՇս	2600	Սնէլլս	5000	Ձրմպս	200
Ֆալրսն	800	Սգրանս	4500	Զէրս	1.0
Ֆիտս	700	Սդրդս	2000	Մոսքիանս	1.0

Էթիրշրն Մ'օնաբրք 8000
Բիրմրրն Մ'օնաբրք 8000
Լրվիրն Մ'օնաբրք 8100

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի
Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒՅՕ
Դրդհակալք
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միլէթ
858 խան, Ղալաթիա

ՌՈԵԱԼ ԷՔՍՊԼՈՒԱԾ ԱՍԻՈՒԱՆՍ ՔՈՌԲՕՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720-ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան Անգլ. ոսկի 4.000.000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է » 35.000.000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ եւ իցէ ՁԵՂՁի կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողը կը հրաւիրուին դիմել առ Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.
726 Պահճէ Դարու, Մէյտանճիք աղբաք, Ուիթալ խան.

EMULSION SCOTT

(ՍԿՕՏԻ ՕՀԱԼԵՐԷՆ)
ՄՈՐԻՒ ՁԿԵՆ ԴԱՒԱՏ ԻՒՂ,
Լիովին որ շաղ և ապրող
Գաստրոնոմ Սեռատ ՍԿՕՏԻ և ԳՕՌԻՆԻ,
Ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է
Մարիւ ձկան հոտ իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, հիպոֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոլերը,
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճոգածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժահամ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։
Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄԻԼՏՈՆ ԵՒ ՀԱՒԻՐԻԼ

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ Ֆռանք 8.000.000
Պահեստի դրամ » 6.889.695
Տարեկան հասոյթ » 16.890.344

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք
894
Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գարու, Անանիատիս խան. 12, 13, 14.

ՏՐՔ. Ս. ԽՈՋԱՍՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
1 ՊԱՀՉԷ-ԳԱՌՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք առանց քակչուէ լինարի արհեստական սիրուաներ պատրաստելու, ամէն անգամէն ամենատատիկ ցաւած ակռաներեր, ոսկի, ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև դարմանումն ամեն տեսակ բերնի և ակռայի հիւանդութեանց։
(Բացի կիրակէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 114

ՔԻՒՆԱՐԴ (CUNARD)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՓԵՆԱՒԻՐՔ
Ուր-Ֆէրը Երէ-Ռէմ Կը Բանն Լիվերբուլ
և Աբէ-Եէլէ Դիք-

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Գազալոնիա	4845
Եղրուրիա	7718	Գոնինիտ	4581
Մէրվիա	7391	Ամսարիա	3574
Ուլանիա	7268	ՄարաՇոն	2403
Բաղոնիա	5587	Ոլլաս	393
Սէֆալոնիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Մինիա	4557	Բալթիրա	2144
Ալէքրս	2143	Թրինիտատ	1899
Քէտար	1876	Մորոգգս	1855
Շէրպուրկ	1614		

Շերպուրկ շոգենաւը, նաւտպեա Պաքոն, Լիվերբուլն ասա կը սպասուի դէպ ի յուլիս 18-ին։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՒ գործակատար
Thomas C. Joly
Ակիքսիատիս խան, Թիւ 401
Ղալաթիա 932

ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՑԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՒԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԻԷ ԵՒ ԸՆԿ

Մարսելիայէ և Պոռնա-Ռի Ալգիրոյ, Կ. Պոլսոյ և Օրէասյէ Դիք-
կանոնաւորապէս բեռնող

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւուղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲՐՊՈՒԼ
1054 Մոմկանէ Սիթէ-Ֆրանսէ

ՇԻՐՔԷԹԻ ՇՈՓԵՆԱՒԻՐՔ ԹԱՑՐԻՅԷԻ

ԻՍԿԻԻՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈՓԵՆԱՒԵՐ

Իսկիւտար	Կոմուրջ	Կոմուրջէն	Իսկիւտար
11 —		11 30	
11 30		11 50	6 25
12 —		12 20	7 —
12 30	6 15	12 45	7 30
1 —	7 Վոսփ.	1 20	8 20
1 30	7 45	1 50	9 5
2 —	8 10	2 15	9 50
2 30	8 50	2 50	10 15Գկ.
3 —	9 30	2 43 Վոսփ.	10 30Ֆէրպ
3 15 Ֆէրպ.	9 45 Ֆէրպ.	3 25	10 40 Գկ.
3 30	10 20	4 —Ֆէրպօթ	11 —
4 15	10 35 Գկ.	4 35	11 30Ֆէրպ
4 35 Վոսփ.	11 5 Գուզկ.	5 — Վոսփ.	11 30Գկ.*
4 45 Ֆէրպ.	11 — Ֆէրպ.	5 10	11 50
5 —	11 20	5 35Ֆէրպօթ	— —
5 35	12 5	5 40	12 10

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիւտար	Կոմուրջ	Կոմուրջէն	Իսկիւտար
11 —	—	— —	— —
11 45	7 —	11 50	6 25
12 30	8 10	12 15	7 30
1 15	7 45Վոսփ.	1 —	8 20
2 —	9 —	1 45	9 5
2 35	9 30	2 15	9 45
3 20	9 45Ֆէրպ.	3 5	10 15
3 15 Ֆէրպօթ	10 15	2 45 Վոսփ.	10 50Ֆէրպ.
4 —	10 40	4 —Ֆէրպօթ	10 40
4 30	11 —Ֆէրպ.	4 30	11 30Ֆէրպ.
5 45 Ֆէրպօթ	11 10	5 — Վոսփ.	11 20
5 15	11 45	5 30	11 50
6 —	12 5	5 35Ֆէրպ.Գ	12 10

*Այս երթեւեկութիւն ուրբաթ, շաբաթ եւ տօն օրերը տեղի չպիտի ունենայ։

ՀԱԲԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈՓԵՆԱՒԵՐ

1 30 Հարէմէն Սալամազ բացի Ուր.է)
4 — » » բաւի ուր.է
10 40 » » բացի ուր. կիր. օրերէ)
11 25 » » ուր. կիր. ժ. 10.45ին
1 — Կամուրջէն Հարէմ Սալամազ բացի կիր.է
3 30 » » » բացի Ուր.է
10 10 » » անտի Սալամազ բացի ուր. կիր. օրերէ
11 10 » » » Սալամազ (կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին։

ԻՍԿԻԻՏԱՐ ՍԻՐԲԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ
ԵՒ
ԳԱՊԱՔԱՇԵ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱԲԱՐՁ ՇՈՓԵՆԱՒՈՒՑ
ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Իսկիւտարէն Դապաքաշ Սիրբէճի
4 45 Իսկիւտարէն Սիրբէճի
9 45 Իսկիւտարէն Սիրբէճի
11 — Իսկիւտարէն Սիրբէճի
4 — Սիրբէճէն Իսկիւտար
5 35 Սիրբէճէն Դապաքաշ Իսկիւտար
10 30 Սիրբէճէն Իսկիւտար
11 30 Սիրբէճէն Դպք.Իսկիւտար

Ծան.—Ծոցը միզապատ եղած ատեն, շոգենաւ իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան։

ՄՈՍ
ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերբուլ, Պորտսիդ, Մէնչիսթրիանի
և Մ- Մոզի Դիք- Բեռնող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Բամէս	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէլսիս	2400
Թէյպը	3000	Օսայրիս	2250
Քեանորուս	3000	Թէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Սամանի	3000	Կասրնի	1500
Մարիսիս	2500	Գիւլէն	1300

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթալ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
847 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվերբուլ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ